

Hyväksytty yhdistyksen vuosikokouksessa 30.3.2025

Hyväksytty Jalostustieteellisen toimikunnan kokouksessa 17.11.2025

Hyväksytty SKL Hallituksen kokouksessa 11.12.2025

Sisällysluettelo

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	3
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	4
4. RODUN NYKYTILANNE	6
4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja	6
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos	6
4.1.2 Jalostuspohja	7
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa	8
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	9
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	10
4.2.1 Rotumääritelmän maininta luonteesta, käyttäytymisestä sekä rodun tarkoituksesta	10
4.2.2 Jakautuminen näyttely-/käyttö-/tms. linjoihin	10
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen tai käyttöominaisuuksien testaus tai kuvaus	10
4.2.4. Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	11
4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet	12
4.2.6. Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	17
4.2.7. Yhteenveto rodunkäyttäytymisestä ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista, sekä niiden korjaamisesta	18
4.3 Terveys ja lisääntyminen	18
4.3.1. PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	18
Linssiluksaatio, LL, mykiön siirtymä	19
PRA	19
Perinnöllinen kaihi (ent. HC) Kortikaalinen katarakta	19
Cilia aberranta, ylimääräiset ripset	20
RD	20
Muita saksanmetsästysterrierillä Suomessa esiintyviä silmäsairauksia listattuna	20
Hammaspuutokset ja leukojen ahtauden aiheuttamat hampaiden virheasennot	21
Purentaviat	21
Lonkkaniveldysplasia	21
Napatyrä	21
Huuli- ja kitalakihalkio	22
Immuunivälitteinen hemolyyttinen anemia (IHA tai IMHA) ja trombositopenia	22
Epilepsia	22
	1

Atopia ja Allergia	22
Saksanmetsästysterrierillä esiintyviä sairauksia Saksassa ja Ruotsissa	24
4.4 Ulkomuoto	25
4.4.1 Rotumääritelmä	25
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset syntymävuosittain	28
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	29
5. YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	31
5.1. Käytetyimpien jalostuskoirien taso 2007-2019	31
5.2. Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	31
6. JALOSTUKSEN TAVOITEET JA STRATEGIAT	31
6.1 Jalostuksen tavoitteet	35
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	35
6.3. Rotujärjestön toimenpiteet	36
6.4 Uhat ja mahdollisuudet, varautuminen ongelmiin	38
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	41
7. LÄHTEET	44
8. LIITTEET	44

1. YHTEENVETO

Saksanmetsästysterrieri on peräisin Saksasta. Rodun alkuperäinen käyttötarkoitus on pienriistan metsästys, erityisesti luolametsästys. Rotu on kehitetty Saksassa 1900 -luvun alkupuolella suppeasta koirakannasta ja erittäin tiukin menetelmin. Saksanmetsästysterriereitä rekisteröidään Saksassa ja Euroopassa enemmän kuin Suomessa, ja rodun kotimaa Saksa on johtava saksanmetsästysterrierien kasvattajamaa. Koekäynnit ja varsinkin metsästyskokeen (LUME) lukumäärät ovat olleet laskusuunnassa, mutta rotu on silti kirkkaasti kärjessä, kun tarkastellaan kaikkien luolakoirarotujen koekäyntejä. Myös osallistuminen muihin koemuotoihin on lisääntynyt. Saksanmetsästysterrierin terveystilanne on yleisesti hyvä. Erilaisia sairauksia on kannassa esiintynyt, mutta mikään ei ole noussut selkeäksi ongelmaksi. Vain tutkituttamalla koiria voimme olla varmempia asian oikeasta tilasta.

PEVISA:n voimassaoloaikana ovat erilaiset silmäongelmat tulleet ilmi. Siksi kaikkien silmäsaureuksien esiintymistä on syytä seurata PEVISA:n edellyttämin silmätarkastuslausunnoin. Linssiluksaatiolle on jo olemassa DNA-testi ja se soveltuu saksanmetsästysterriereille. Testissä saadaan selville sairaat, kantajat ja terveet yksilöt, jolloin sairaiden yksilöiden ja kahden kantajan yhdistäminen voidaan välttää. Nykyään geenitestitulos linssiluksaation osalta saadaan näkyviin myös Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä. Rotu on parhaimmillaan kaikkea mitä metsästäjä voi koiraltaan toivoa. Arkuus ja aggressiivisuus eivät kuulu terveluonteisen saksanmetsästysterrierin luonteenpiirteisiin. Saksanmetsästysterrieri on koko perheen kumppani. Saksanmetsästysterrierin jalostuksen tavoiteohjelman tarkoituksena on säilyttää rotu tällaisenaan, sekä sille luodussa tarkoituksessaan.

Ulkomuodollisesti suomalaiset saksanmetsästysterrierit edustavat hyvää keskitasoa. Jalostuksessa tulee ottaa huomioon terve rakenne, oikea rotutyyppe, terve luonne ja vahvat riistavietit. Kaikin keinoin tulee välttää rodun jakautuminen näyttely- ja metsästyslinjaisiin koiriin. Tämä jalostuksen tavoiteohjelma on laadittu Suomen Kennelliiton ja sen jalostustieteellisen toimikunnan ohjeen mukaisesti. Jalostuksen tavoiteohjelmaan on kerätty rotua koskevaa tietoa, joka on ollut saatavilla.

Rodun PEVISA-ohjelma vuosille 2026-2030:

Pentujen vanhemmista tulee astutushtekellä olla voimassa oleva silmätarkastuslausunto.

Silmätarkastuslausunto ei astutushtekellä saa olla 24 kk vanhempi.

Linssiluksaatiota (LL), kortikaalista kataraktaa tai PRA:ta sairastavan koiran jälkeläisiä ei rekisteröidä.

Yhdelle urokselle rekisteröidään korkeintaan 30 jälkeläistä Suomessa. Pentue, jossa raja ylittyy rekisteröidään kokonaisuudessaan.

PEVISA-ohjelma, sekä jalostuksen tavoiteohjelma on käsitelty ja hyväksytty Suomen Saksanmetsästysterrierit ry:n kokouksessa 30.03.2025

2. RODUN TAUSTA

Saksanmetsästysterrieri on rotuna varsin nuori, sillä se kehitettiin vasta 1900-luvun alkupuolella Saksassa. Saksalaiset metsästäjät käyttivät rodun luomiseen useita englantilaisia terriereitä. Fyysisiltä ominaisuuksiltaan saksanmetsästysterrieri muistuttaa olemukseltaan vanhaa, nykyisin jo kadonnutta englantilaista black and tan- terrieriä. Päämääränä oli saada tummaturkkinen, kova, sisukas sekä taistelutahtoinen metsästyskoira, jota voitaisiin käyttää metsästyksessä sekä maan alla että päällä. Taitavien risteytyksien (mm. vanhan englannin kk terrierin ja Walesin terrierin) ja monien vuosien intensiivisen kasvatustyön ansiosta onnistuttiin vakiinnuttamaan rodunomainen ulkomuoto. Jalostuksen tärkein painotus oli kuitenkin koirien käyttöominaisuudet. Sukua valittiin jatkamaan vain monipuoliset ja hyvin riistaa haukkuvat ja vesityöskentelystä pitävät metsästyskoirat. Näiltä koirilta vaadittiin ehdotonta metsästysintoa, koirien tuli myös olla luonteeltaan ihmisille nöyriä ja hallittavia metsästystilanteessa. Vuoden 1925 tienoilla rotu alkoi hahmottua yhtenäisemmäksi koiratyypiksi, siinä oli huomattavissa erinomaisen luolakoiran tunnusmerkit. Koira myös nouti riistaa maalta sekä vedestä ja ajoi riistaa haukkuen. Huomattavissa oli myös koiran mielenkiinto verijäljelle.

Saksanmetsästysterrierikerho Saksaan perustettiin vuonna 1926. Edelleenkin rodun kotimaassa kasvatustyössä painotetaan eniten rodun metsästysominaisuuksia, kovaa luonnetta, rohkeutta ja toimintatarmoa. Vain käyttökokeissa korkean pistemäärän saavuttaneita ja tietyt terveysvaatimukset omaavia koiria saa käyttää jalostukseen. Vuonna 1974 innokas suomalainen luolametsästäjä Teppo Hämäläinen sai kuulla, että norjalaisilla on uusi luolakoirarotu, saksanmetsästysterrieri, jolla voitettiin kuulemma kokeet aina Norjassa ja Ruotsissa. Hän halusi tällaisen koiran itselleen ja osti Norjasta Akkis Fanny –nimisen saksanmetsästysterrieripennun. Akkis Fanny kehittyi varsin nopeasti, oli hyvin terhakka pentu ja osoitti riistaverisyytensä jo nuorena. Se saattoi itsepintaisesti tehdä töitä myyrän kololla vaikka koko päivän. Kun Teppo Hämäläinen päätti astuttaa Akkis Fannyn, sulhasta ei löytynyt Norjaa lähempää. Alvin Mogensen omisti Sobben -nimisen uroksen, jolla oli sama isä kuin Fannyllakin, uros Sfömmens Fyrste. Sukusiitos oli läheinen, mutta valinnanvaraa ei ollut ja Fyrste oli hyvä periyttäjä. Astutuksen tuloksena syntyi yksi pentu, Suomen ensimmäinen kaksoisvalio Repometsän Papu. Siihen koiraan oli varastoitu kaikki se hurjuus mikä saksanmetsästysterrieristä voi yhä löytyä. Saksanmetsästysterrierin maine alkoi pikkuhiljaa kasvaa Suomessa ja kiinnostus lisääntyi metsästäjien keskuudessa. Teppo lähti Norjaan hakemaan uutta koiralastia Suomeen. Tuliaisina oli neljä koira, josta yksi aikuinen uros, Figge. Pennut saivat nimekseen Rommi, Affe ja Tina. Näin alkoi saksanmetsästysterrierin huima kehitys Suomessa. Voidaankin sanoa, että nämä koirat olivat yksiä kulmakiviä suomalaisessa saksanmetsästysterrierijalostuksessa.

1990-luvulla tuotiin koiria Saksan ja Ruotsin lisäksi myös Tšekkoslovakiasta ja Virosta. 2000-luvulla koiria on tuotu Saksan lisäksi mm. Ruotsista, Latviasta, Venäjältä, Slovakiasta ja Serbiasta. Rotu tuotettiin Suomeen luolametsästyksen. Vielä tänä päivänäkin rotu on pääasiassa tässä tarkoituksessa, joskin nykyaikana rotua on alettu käyttää enemmän myös sorkkariistan, jäniksen, lintujen ja näädän metsästyksessä. Rotu tunnetaan monipuolisena metsästyskoirana. Luonne on tänä päivänä sosiaalisempi kuin alkuaikoina.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomen Saksanmetsästysterrierit ry on perustettu 2.12.1986 Mikkelissä. Yhdistys on rekisteröity 24.10.1988. Suomen Terrierijärjestöön se liittyi vuonna 1992.

Rotujärjestöoikeudet yhdistys sai 17.11.2001, ja on nykyään suoraan Suomen Kennelliiton jäsenyhdistys. Kuulumme luolakoiria harrastaviin rotujärjestöihin Suomessa. Edustajamme on mukana mm. Kennelliiton luolakokeiden ylituomarikollegiossa, ja sitä kautta osallistumme uusien ylituomareiden kouluttamiseen. Olemme myös mukana luolakokeiden sääntömuutospäätöksen teossa asiantuntijana. Yhdistys aloitti rotujulkaisun Ärinätori-lehden toimittamisen vuonna 1990. Lehti ilmestyy nykyään kolme kertaa vuodessa sähköisenä, ja myös tuloskirja julkaistaan sähköisenä. Tuloskirjaan on kerätty tiedot koirien koe- ja näyttelykäynneistä arvosteluineen. Lisäksi yhdistyksellä on kotisivut osoitteessa www.saksanmetsastysterrierit.org. Lehden toimittamisesta vastaa julkaisutoimikunta, päätoimittaja valitaan vuosikokouksessa, ja hänen avukseen hallitus nimeää sopivia toimittajia. Myös kotisivuvastaava kuuluu julkaisutoimikuntaan. Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluu hoitaa rodun jalostuksenohjaus ja pentuvälitys. Toimikunta neuvoo koiranomistajia ja kasvattajia kaikissa jalostukseen liittyvissä asioissa. Toimikunnan valitsee vuosikokous.

Jalostustoimikunnan kokoonpano ja toiminta-aika:

- Vuosikokous valitsee jalostustoimikunnan kolmeksi (3) vuodeksi kerrallaan.
- Toimikuntaan valitaan puheenjohtaja ja kaksi jäsentä, jotka kaikki toimivat jalostusneuvojina.
- Jalostustoimikunta hoitaa pentuvälityksen.
- Heidän tulee olla hyvin rotuun ja sen metsästysominaisuuksiin perehtyneitä henkilöitä.
- Heidän tulee olla perehtyneitä rodun käyttötarkoitukseen sekä koirien perinnöllisiin sairauksiin, jalostus- ja kasvatusasioihin sekä Suomen Kennelliiton antamiin ohjeisiin koiran kasvatuksessa.
- Henkilöiden tulee olla neuvottelutaitoisia. Rodunharrastajien kesäleiri on pidetty 1990 vaihteesta lähtien. Leirin järjestämisestä vastaa leiritoimikunta. Leiritoimikunta huolehtii mm. leiripaikasta, kokeiden anomisesta ja järjestelyistä. Näyttelytoimikunta vastaa rodun vuosittaisen päänäyttelyn järjestämisestä kesäleirillä. Yhdistyksen jäsenmäärä on vakiintunut n. 200.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja

Ensimmäiset saksanmetsästysterrierit tuotiin Suomeen Norjasta vuonna 1974. Rodun suosio lisääntyi nopeasti ja vuosina 1990 - 1995 rekisteröitiin yli 200 yksilöä vuodessa, tämä suuntaus on jatkunut myös 2010 – luvulle saakka. Vuonna 2011 rekisteröintimäärä kääntyi laskuun ja vuonna 2024 rekisteröintejä oli 45. Viimeisen neljän vuoden aikana eli vuosina 2021 - 2024 rekisteröitiin yhteensä 325 koiraa, joista tuonteja oli 21 kpl. Saksanmetsästysterriereitä on tuotu Suomeen rodun kotimaan Saksan lisäksi mm. Ruotsista, Ranskasta, Tšekistä ja Slovakiasta. Rotu on levinnyt metsästäviin piireihin lähes kaikkialle maailmaan.

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus - MMT Katariina Mäki 14.12.2013

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geeniversioiden (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät geeniversionsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä geeniversiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä geeniversiota ole.

Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään puolet syntyvistä koirista, tai pentuekoko huomioiden se rodun osuus, joka saadaan jakamalla luku 2 rodun keskimääräisellä pentuekoolla. Jos rodun pentuekoko on vaikkapa 5, jalostukseen tulisi käyttää 40 % rodun koirista.

Monimuotoisuutta turvaava rajoitus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa 5 % ja suurilukuisissa 2-3 % suhteessa rodun neljän vuoden rekisteröinteihin. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana keskimäärin 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20 - 50 koiralle. Yhdessäkään rodussa ei yhdellä yksilöllä saisi olla enempää kuin 100 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % suhteessa neljän vuoden rekisteröinteihin.

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Vuositilasto - rekisteröinnit											
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Pennut (kotimaiset)	40	69	98	97	133	97	129	158	112	95	134
Tuonnit	5	5	5	6	7	9	6	10	13	14	7
Rekisteröinnit yht.	45	74	103	103	140	106	135	168	125	109	141

Sukusiitos - MMT Katariina Mäki 14.12.2011

Sukusiitoksessa uros ja narttu ovat toisilleen läheisempää sukua kuin serkukset. Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu tismalleen saman taustainfon perusteella. Jalostuksessa suositellaan neljän – viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

4.1.2 Jalostuspohja

Vuositilasto - jalostuspohja											
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Per vuosi											
- pentueet	9	13	20	20	30	22	26	33	28	21	31
- jalostukseen käytetyt eri urokset	8	11	16	16	23	18	21	25	21	18	23
- jalostukseen käytetyt eri nartut	9	13	20	20	29	20	25	32	27	21	31
- isät/emät	0,89	0,85	0,80	0,80	0,79	0,90	0,84	0,78	0,78	0,86	0,74
- tehollinen populaatio	12 (67%)	16 (62%)	25 (62%)	25 (62%)	36 (60%)	26 (59%)	31 (60%)	39 (59%)	33 (59%)	27 (64%)	37 (60%)
- uroksista käytetty jalostukseen	7%	6%	4%	6%	3%	6%	14%	12%	16%	16%	11%
- nartuista käytetty jalostukseen	0%	5%	2%	4%	11%	20%	14%	18%	26%	26%	18%

Per sukupolvi (4 vuotta)											
- pentueet	62	83	92	98	111	109	108	113	108	111	129
- jalostukseen käytetyt eri urokset	38	48	53	56	58	57	55	62	62	64	71
- jalostukseen käytetyt eri nartut	49	65	72	77	79	75	80	86	84	85	96
- isät/emät	0,78	0,74	0,74	0,73	0,73	0,76	0,69	0,72	0,74	0,75	0,74
- tehollinen populaatio	60 (48%)	78 (47%)	86 (47%)	91 (46%)	94 (42%)	90 (41%)	93 (43%)	102 (45%)	100 (46%)	102 (46%)	115 (45%)
- uroksista käytetty jalostukseen	5%	5%	5%	8%	9%	12%	14%	13%	15%	17%	16%
- nartuista käytetty jalostukseen	3%	6%	10%	12%	15%	19%	21%	22%	22%	20%	16%

Populaation rakennetta kuvaavat yllä sukusiitosprosentti ja tehollinen populaatiokoko. Tehollinen populaatiokoko on arvioitiin kaavalla $N_e = 4N_m * N_f / (2 * N_m + N_f)$. Populaation minimirajana pidetään 50, joka tarkoittaa, että kanta on uhanalainen. Saksanmetsästysterrierin sukupolvelle laskettu (4v) tehollinen populaatio (2014-2024) on noin 92, sukusiitos % vuonna 2014 ka. 1,85% ja vuonna 2024 0,56%. Kehityssuuntaa tulee tarkastella ja huolehtia populaation riittävästä koosta, koska luvut ovat hyvin lähellä uhanalaisen rodun 50 riskirajaa. Koiranet- tietokannasta saatava tilastotieto ei kaikin osin pidä paikkaansa. Ohjelma laskee teoreettisesti arvot. Tehollisen populaation laskemiseen käytetyssä laskukaavassa ei huomioida jalostukseen käytettyjen eläinten keskinäistä sukulaisuussuhdetta, joten se antaa todelliseen käytettävissä olevaan geenimateriaaliin nähden liian optimistisen kuvan. Tämä tulee ottaa populaatiota seurattaessa huomioon. Voimme kuitenkin todeta, että saksanmetsästysterrierin tehollinen populaatiokoko on menossa huonoon suuntaan. Mitä pienempi tehollinen populaatio on, sitä nopeammin keskimääräinen sukusiitosaste (sukusiitosprosentti) kasvaa ja geenien erilaisia versioita häviää kannasta. Uroksista vain pieni prosentuaalinen osa on jalostuskäytössä. Enemmistö kasvattajista on luopunut tiukkojen sukusiitosyhdistelmien käyttämisestä. 6-8 sukupolvea tutkittaessa, voimme todeta, että monissa yhdistelmässä löytyy edelleen samoja koiria. Rotujärjestö neuvookin vertaamaan suunnitellun yhdistelmän sukusiitoskerrointa kahdeksassa sukupolvessa Koiranet -tietokannasta ja tutkimaan taustoissa olevia samoja koiria. Kasvattajien tulee kiinnittää huomiota, ettei pentueen sukusiitosaste nouse liian suureksi. Kasvattajat ovat toimineet itsenäisesti, joten jalostusneuvonnan osuus on viime vuosina jäänyt hyvin vähäiseksi. Jalostusneuvonnan ohjesäännössä oli vuoteen 2007 saakka suositeltu sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %, viiteen sukupolveen laskettuna. Urossuosituksien ja hyväksynnät yhdistelmille ovat noudatelleet selvästi pienempiä sukusiitoslukuja. 2008 tarkistetun jalostustoimikunnan ohjesäännön mukaan sukusiitosprosentti ei saisi ylittää 3,125 % laskettuna kahdeksaan sukupolveen. 2013 sukusiitosastetta tarkasteltiin uudelleen ja se päätettiin palauttaa takaisin alle 6,25 %, viiteen sukupolveen laskettuna.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Populaatio Ruotsissa ja Saksassa	Vuosi	Ruotsi	Saksa
	2012	?	
	2013	?	
	2014	263	
	2015	267	
	2016	242	
	2017	171	
	2018	225	

2014 – 2024 eniten jalostukseen käytetyt urokset	Synt. vuosi	Pentueet	Pentuja	Toisessa polvessa pentuja
METSÄTERRIN VEIVI	2011	10	45	45
BRUNO OD FILKU	2012	9	45	38
BRONCO VOM MARDERSTEG	2014	8	36	65
VALLBACKENS MOSKU	2013	7	36	15
TAMMITÖRMÄN ACTION	2014	7	30	13
METSÄTERRIN VD MÖRÖ	2014	5	27	39
COLORASSIN DARTH VADER	2011	5	27	39
URI VOM OHETAL	2017	6	26	12
GRAFSKIY OHOTNIK UDACLIVY DEMON	2012	5	24	19
HAVUKON SEMIN	2012	5	23	33
NUKI BIČ BOŽIJI	2011	4	27	7
TACO VOM OHETAL	2014	4	20	20
RIITUN KOJOOTTI	2018	4	19	0
ROMEO	2016	4	19	0
RAMBO OD VOJNOVICA	2014	6	19	16
PARLOUR'S DIPLOMAT	2010	5	18	63
TRIBIANI CASPER	2017	3	18	12
CEZAR VOM REXON FORST	2019	3	18	0
HEICENCIN TS VAARAN VAELTAJA	2020	4	18	0
ASKO	2008	3	17	34

4 urosta ylittää jalostuskäytön yläraja suosituksen ensimmäisen polven jälkeläisten määrässä ja 25 urosta on tarvittu tuottamaan 50 % ajanjakson 2014-2024 pennuista .

2014 – 2024 eniten jalostukseen käytetyt nartut	Synt. Vuosi	Pentueet	Pentuja	Toisessa polvessa
<u>DIRA VOM GRENZKAMM</u>	2013	5	29	78
<u>WALDTEUFEL KÄRPPÄ</u>	2015	5	28	0
<u>SAIMAANRANNAN BONA</u>	2010	4	21	12
<u>RIITUN PIKU</u>	2012	4	21	27
<u>MAŽASIS VIKINGAS ZWALDTEUFEL</u>	2016	3	20	4
<u>RIITUN PINNI</u>	2014	4	19	2
<u>URA VON DEN MAROKKEN</u>	2015	3	18	22
<u>VELDA VOM OHETAL</u>	2017	4	18	12
<u>COLORASSIN INKA</u>	2018	3	17	0
HOTT'N TOTT MA FRIIDU	2016	3	17	5
GROTTENMANNS BEA	2015	3	16	8
UNIVERSALNYI SOLDAT PULYA	2009	3	15	10
SAKUSAAREN AADA	2013	3	15	0
VILTSKRÄCKENS ÄF LAFAYETTE-BALTIA	2015	3	15	17
NARDICUM FANTA	2012	2	15	27
METSÄTERRIN MU SANI	2019	3	15	0
YASMA	2015	2	14	0
BLACK BASTARD'S GIMMA	2014	3	14	0
DONNA VON DER HIRSCHWIESE	2013	2	13	12
TRIBIANI FIONA	2008	2	12	24

Liikakäytön tunnusmerkit saavutetaan, kun jälkeläisten määrä ylittää 5 % edeltävien 4 vuoden rekisteröinneistä. 2021-2024 rekisteröintimäärä on 325 ja siitä 5 %, jonka mukaan enimmäisjälkeläismääräsuositus on 16 ensimmäisen polven jälkeläistä. Toisen polven jälkeläismäärän ei tulisi olla enempää, kuin kaksi kertaa ensimmäisen polven jälkeläismäärä eli 32. Ensimmäisessä polvessa kaikilla 20 uroksella on enemmän, kuin 16 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläismäärä ylittyy 8 uroksella.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rekisteröintimäärät ovat vuosia olleet noin 100-150:n paikkeilla, viime vuosina kuitenkin laskussa; vuonna 2018 135 koiraa ja 2024 45 koiraa. Syitä rekisteröintien vähenemiseen voidaan vain arvailla. Yksi syy lienee uusien luolakoirarotujen tulo ja niiden lisääntynyt metsästyskäyttö. Rodun kotimaassa Saksassa rekisteröidään vuosittain 1000 koiraa ja Ruotsissa 200 koiraa. Molemmista maista tuodaan Suomeen vierassukuisia jalostuskoiria. Isois- ja isoäitilastoista käy ilmi, että käytössä oleva populaatio periytyy pitkälti samoista koirista. Suomen populaatio polveutuu muutamasta meille tuodusta koirasta ja tulevaisuudessa on todella tärkeää etsiä jalostuskäyttöön koiria, joilla ei ole takana näitä samoja kantakoiria. Keski-ikä jalostukseen käytetyillä koirilla on pysynyt suunnilleen samana kymmenen viimeisen vuoden aikana; sekä nartuilla että uroksilla n. 4v 5kk. Rodun keskimääräinen sukusiitosaste on laskenut vuoden 2011 3,02 %:sta vuoden 2018 0,89 %:ään. Alimmillaan sukusiitosaste on ollut vuonna 2024, 0,56 %. Sukusiitosaste on siis säilynyt varsin alhaisena.

Sukusiitosastetta laskettaessa on käytetty KoiraNetin sukusiitosasteita, jossa sukusiitosaste on muilla kuin kotimaisilla roduilla laskettu puutteellisen sukupolvitiedon mukaan, joten se on aliarvio todellisesta tilanteesta. Isät/emät suhde vaihtelee vuosittain 0,60-0,90 (*20v) välillä. Tämä tarkoittaa sitä, että astutettua kymmentä narttua kohti on käytetty 6-9 eri urosta vuosittain. Jos tarkastellaan samaa lukua per sukupolvi (4 vuotta), voidaan todeta että suhdeluku vaihtelee 0,53- 0,78 (*20v) välillä. Jos jokaista astutettua narttua kohti on käytetty eri urosta, tuo luku on 1,00. Rotujärjestön mielestä tätä suhdeluku pitäisi saada nostettua, jolloin yhä useampia uroksia käytettäisiin jalostukseen ja jalostuspohjaa saataisiin näin nostettua. Nartuista ja uroksista käytetään jalostukseen entistä harvempia yksilöitä. Vuonna 2016 nartuista käytettiin jalostukseen 26 % ja uroksista 16 %. Sama luku oli vuonna 2023 enää 5 % nartuista ja 6 % uroksista. Tämä on huolestuttava piirre ja tilanne tämän suhteen pitäisi saada pikaisesti muuttumaan. Toisaalta on myös huomioitava, ettei kaikkia soveltuvia narttuja ole vielä ehditty jalostukseen käyttämään. Rodussa toistetaan aika ajoin samoja yhdistelmiä.

Liikakäytön rajan ylittävät urokset eivät ole kuitenkaan läheistä sukua toisilleen, usea niistä on tuontiuroksia eri maista.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininta luonteesta, käyttäytymisestä sekä rodun tarkoituksesta

Rodun käyttötarkoitus: Monipuolinen metsästyskoira, joka soveltuu erityisesti luolametsästyksen sekä riistaa karkottavaksi koiraksi.

Käyttäytyminen ja luonne: rohkea ja kova, työskentelyintoinen, kestävä, elinvoimainen ja temperamenttinen, luotettava, seurallinen ja koulutuskelpoinen. Ei arka eikä aggressiivinen.

Hylkäävät virheet: Vihaisuus tai liiallinen arkuus, sekä selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

4.2.2 Jakautuminen näyttely-/käyttö-/tms. linjoihin

Saksanmetsästysterrieri on onnistuttu pitämään lähes yksinomaan metsästäjien omistuksessa. Myös muotovalion arvoon vaadittavat koetulokset ovat olleet vaikuttamassa siihen, ettei rotu ole jakautunut käyttö- ja näyttelylinjoihin.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen tai käyttööminäisuuksien testaus tai kuvaus

Saksanmetsästysterrierien PEVISA-ohjelmaan ei sisälly vaatimuksia luonteen tai käyttäytymisen osalta. Jalostuksessa kehoitetaan kuitenkin suosimaan hyväluonteisia yksilöitä.

4.2.4. Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Saksanmetsästysterrierin luonnetta ei ehkä arvioida riittävästi. Ainoastaan LUME- ja VERI -koepöytäkirjoissa on varattu kohta tottelevaisuudelle ja käyttäytymiselle. Näyttelyarvosteluissa on myös kohta koiran käsiteltävyydestä ja käyttäytymisestä. Saksanmetsästysterrierit ry on toteuttanut vuonna 2022 kyselyn, jolla kartoitettiin mm. koirien kotikäyttäytymistä, koska rodun koiria on jalostustietojärjestelmässä merkitty lopetetuiksi luonteen vuoksi 31 kpl, joka on 2,3 % kaikista merkityistä kuolinsyistä. Näistä 16 %:lla syyksi mainitaan vihaiisuus. Luonnetestattuja koiria rodussa on kaikkineen yhteensä 49. MH-luonnekuvaustuloksia on rodussa yhteensä noin viisi.

Näyttelytuloksissa rodulla on ollut aiemmin melko paljon EVA ja HYL-tuloksia, mutta näiden suhteen tilanne on korjaantunut viime vuosina.

Vuosina 2019-2024 kertyi rodulle Suomessa yhteensä 818 virallisten luokkien näyttelykäyntiä. Näistä 3kpl (~0%) tuloksena oli EVA, ja 17kpl (~2%) tuloksena HYL. Hylätyistä suurin osa tulee joko synnynhäisistä tai tapaturman aiheuttamista hammaspuutoksista. Vuosittain luonteen huonoista piirteistä tulee ainoastaan yksittäisiä mainintoja arvosteluihin. Tarkasteluajanjaksolla (6 vuotta) neljänä vuotena ei kirjattu yhtään EVA-tulosta, eikä kahtena vuotena yhtään HYL-tulosta. Voidaan siis arvioida että tilanne on tällä hetkellä melko hyvä näyttelyissä esitettävien koirien luonteiden ja kehäkäytöksen suhteen.

Luonnetesti

Saksanmetsästysterrierillä on oikeus osallistua myös luonnetesteihin. Kennelliiton kaikille roduille avoin luonnetesti ei ole tarkoitettu testaamaan käyttööminäisuuksia vaan koiran reaktioita erilaisissa tilanteissa, joissa sen hermosto kuormittuu.

Luolametsästykseseen käytettävä koira joutuu tekemään maan alla toimiessaan itsenäisiä ratkaisuja, jolloin sen toimintakyvyn tulee olla suuri. Terävyys on ominaisuus, joka saa koiran reagoimaan aggressiivisesti sen tuntiessa itsensä uhatuksi. Tämän vuoksi myös terävyyden tulee olla suuri, ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua. Koska luolakoiran taisteluhaluun tulee olla suuri, sen puolustushaluun tulee vastaavasti olla suhteellisen pieni. Tämä helpottaa koiran kanssa elämistä monessa käytännön tilanteessa niin normaalielämässä kuin metsästyksen yhteydessäkin, eikä koira esimerkiksi halua omia riistaa itselleen. Luolakoiran hermorakenteen tulee olla tasapainossa, jolloin se pystyy palautumaan kovastakin työskentelystä. Luonnetestissä temperamentilla tarkoitetaan käyttäytymisen vilkkautta, huomiokyvyn nopeutta (tarkkaavaisuutta) sekä kykyä sopeutua uusiin tilanteisiin ja ympäristöihin. Vilkas saksanmetsästysterrieri on tarkkaavainen ja se vastaanottaa nopeasti uusia ympäristön ärsykeitä ja tottuu niihin ja niiden merkitykseen.

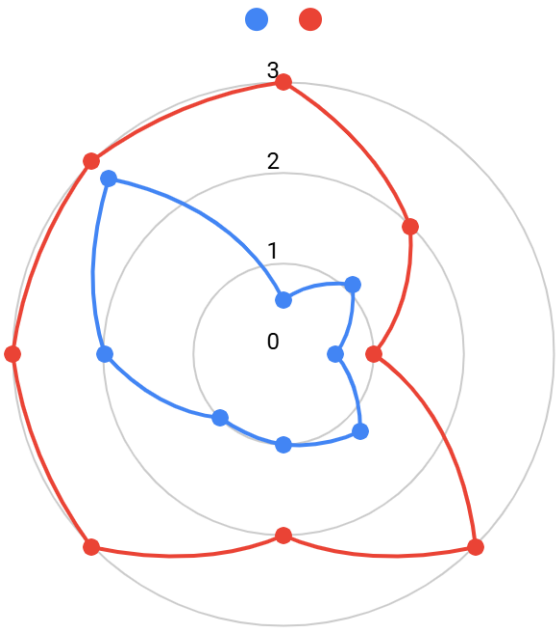
Luolakoira joutuu lähes aina kokemaan epämiellyttäviä asioita. Kohtuullisella kovuudella kompensoidaan suurta terävyyttä, jolloin koiran käyttäytymisen toivotaan olevan järkevää, eikä liian yltiöpäistä ja kaiken riistan kanssa liian suoraviivaista. Luolametsästys on yleensä seuruemetsästystä, jolloin koiran tulee hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin. Luolastossa ampuminen tapahtuu usein hyvinkin lähellä koiraa, joten saksanmetsästysterrierin on oltava laukausvarma.

Vuosina 2019-2024 luonnetestiin on osallistunut ainoastaan 7 saksanmetsästysterrieriä, joten sen perusteella analyysia ei voi tehdä. Luonnetestin loppupisteet eivät kerro mitään, joten yksittäisen koiran kohdalla tulisi ehdottomasti tarkastella testin eri osioita ja niiden perusteella annettua osasuorituksen arvostelua.

Seuraavasta taululukosta näkee luonnetestattujen saksanmetsästysterrierien (29 kpl) pisteet luonnetestin eri osa-alueissa.

Luonnetestit 2008 – 2024	toimintakyky	terävyys	puolustushalu	Taisteluhalu	Hermorakenne	temperamentti	kovuus	Luoksepäästävyys
	0,6	1,09	0,57	1,2	1	0,99	1,99	2,74
Ihanneprofiili 3	2	1	3	2	3	3	3	

Ihanneprofiili (punainen) vs. suoritettut luonnetestit (sininen)

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Saksanmetsästysterrieri soveltuu hyvän hajuaistinsa vuoksi myös jäljestyskäyttöön. Viranomaisten apuna toimivat yksittäiset metsästäjät tai jäljestysryhmät käyttävätkin sitä jonkin verran Suurriistavirka-apu (SRVA)- tehtävissä. Rotujärjestön tiedossa ei ole, että rotua käytettäisiin suoranaisesti työ- tai virkatehtävissä.

Luolametsästyskokeissa (LUME) saksanmetsästysterrierin luonne periksi antamattomana ja tehokkaana luolakoirana tulee hyvin esiin. Esim. vuoden 2018 LUME-koekäynneistä suurin osa (84 %) on päättynyt hyväksytyyn suoritukseen.

Vesiriistakokeen (VERI) perusteella arviointia rodun nouto-ominaisuuksista ja vesityöskentely ei pysty tekemään, koska VERI-kokeessa käyntejä on vähän ja koekäynnit jakaantuvat ainoastaan muutamalle yksilölle.

Metsästyskoirien jäljestyskokeessa (MEJÄ) koekäynnit ovat lisääntyneet. VERI-kokeessa kokeessa käy ainoastaan muutama yksilö.

Käytännön toiminnassa rotu on kuitenkin osoittautunut hyväksi ja monipuoliseksi metsästyskoiraksi, joilta onnistuu paitsi maan alla työskentely, myös noutaminen ja jäljestäminen. Rotujärjestön tulevaisuuden haasteena onkin saada enemmän koiria osallistumaan virallisiin kokeisiin.

Tilastoja tutkailtaessa voidaan todeta, että LUME-koetulosten osalta tulokset eivät ole muuttuneet 10 vuodessa. Hyväksytyjä koesuorituksia n. 80 %.

LUT-koesäännöt jouduttiin tekemään uudestaan, koska Kennelliitto keskeytti vanhat LUT-kokeet keväällä 2023. Uudet säännöt tulivat voimaan 1.6.2024 alkaen ja kokeista ei sen takia ole vielä vertailukelpoista dataa olemassa. Kokeista ei myöskään enää ole mahdollista valioitua käyttövalioksi. LUT-valionarvo lopetettiin Kennelliiton 2024 syysvaltuustokokouksessa.

VERI-kokeessa suoritukset ovat laskusuunnassa. Parhaimmillaan kokeeseen osallistui vuonna 2010 14 koiraa (vuonna 2011 7 koiraa, 2012 5 koiraa ja 2018 3 koiraa).

Nykyiset koesäännöt tukevat hyvin saksanmetsästysterrierin rodunomaisia käyttäytymistarpeita. Mutta esimerkiksi luolakoirien taipumuskokeisiin (LUT) ja LUME-kokeisiin ei saa enää osallistua, jos koira saavuttaa hyväksytyt tulokset LUT-kokeesta ja LUME-kokeista käyttövalioon vaadittavat koetulokset. Tämän jälkeen koiran käyttäytymistarpeet tulee tyydyttää käytännön metsästyksen yhteydessä. Tosin mm. luolametsästys on jatkuvasti erityisen tarkastelun alla, joten sen mahdollinen väheneminen voi aiheuttaa ongelmia rodun energiselle luonteelle.

Saksassa ja Ruotsissa jalostusta ohjataan BLUP-indeksin avulla. Indeksit lasketaan mm. metsästysominaisuuksien suhteen (luonteenkovuus, vesiystävällisyys, ajohaukku ja nenäkäyttö). Molemmissa maissa arvostetaan koiran koulutettavuutta ja yhteistyöhalukkuutta, koska saksanmetsästysterriereitä käytetään myös ajureina villisikajahdissa. Suomesta poiketen metsästysterrierit ovat Saksassa ja Ruotsissa pääsääntöisesti paremmin tottelevaisuuskoulutettuja, koska niitä käytetään tänä päivänä enemmän peura- ja kaurisjahdeissa karkottavana koirana, villisikajahdissa pysäyttävänä koirana, pienriistan kuten kani ja rusakko sekä kyyhkys- ja sorsajahdissa, kuin luolatyöskentelyssä eli mäyrä- ja kettujahdissa. Saksassa ja Ruotsissa taipumus- ja käyttökokeet eroavat merkittävästi Suomen kokeista. Kokeissa mitataan monipuolisemmin käyttökoiran taitoja ajossa, noudossa, jäljestyksessä ja luolatyöskentelyssä. Myös käyttökokeissa koiran tottelevaisuus metsästystilanteessa on yhtenä tärkeänä arvostelukriteerinä.

Saksassa on BLUP-indeksijärjestelmä ollut käytössä vuodesta 1985 asti. Neljää eri käyttöominaisuutta mittaavat indeksit ovat tasaisesti loivassa nousussa, kuten on tavoiteltukin. Käyttöominaisuuksien indeksit olivat vuonna 1985 välillä 98 - 102 ja vuonna 2006 välillä 107 - 113. Ruotsalaiset kasvattajat on ohjeistettu samankaltaisesti kuin saksalaiset. Saksanmetsästysterriereille lasketaan indeksit Saksan mallin mukaisesti ja ruotsalaiset koirat saavat myös P-arvon (jalostusarvo). Suomessa ei ole käytössä erillistä indeksilaskentaohjelmaa.

Kokeet, joihin saksanmetsästysterrierit saavat osallistua

- luolakoirien taipumuskoe (LUT)
- luolakoirien metsästyskoe (LUME, käyttövalioarvo FI KVA-LUME)
- terrierien ja mäyräkoirien vesiriistakoe (VERI, käyttövalionarvo FI KVA-VERI)
- vahingoittuneen hirvieläimen jäljestykseen (VAHI, käyttövalioarvo FI KVA-VAHI)
- metsästyskoirien jäljestämiskoe (MEJÄ, käyttövalioarvo FI JVA)
- agility (valionarvo FI AVA-A, FI AVA-H, FI AVA-G, FI AVA-S, FI AVA-HO)
- tottelevaisuuskoe (valionarvo FI TVA-V, FI TVA-E)
- koiratanssi (valionarvo FI KTV-HTM, FI KTV-FS)
- rally-toko (valionarvo FI RTVA)
- nosework (valionarvo FI NW-KEK, FI NW-S, FI NW-L, FI NW-U, FI NW-A)

Suomen muotovalionarvon (FI MVA) saksanmetsästysterrieri saa, kun sillä on vaadittavien sertifikaattien lisäksi myös käyttökoe tuloksia seuraavasti: LUT-hyväksytty tai 1 x VERI 1 tai 2 x VERI 2 tai 1 x MEJÄ-AVO 1 tai 2 x MEJÄ-AVO 2 tai 1 x LUME 1 (Valt. 30.11.08).

FI MVA

1 x LUME1 tai LUT-hyväksytty tai LUT-hyväksytty ja VERI1 tai MEJÄ AVO1 tai VAHI1 (Valt. 23.11.2014)

FI KVA-LUME

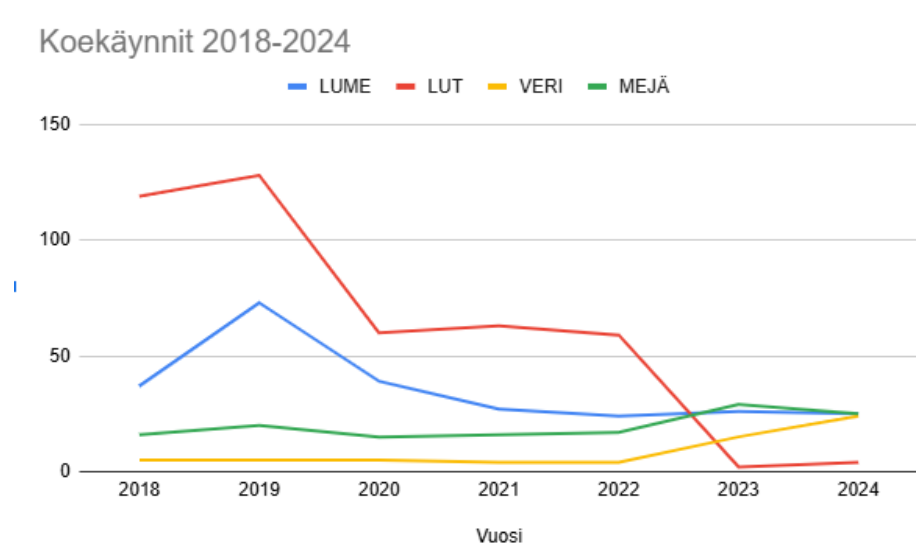
2 x LUME1 kahdelta erin ylituomarilta Suomessa

FI KVA-VERI

3 x VERI1 vähintään kahdelta eri ylituomarilta Suomessa (Valt. 22.11.2009)

Kansainvälisen muotovalionarvon (C.I.B) koira saa kahdella cacibilla kahdesta eri maasta, lisäksi saksanmetsästysterrierit kilpailevat eri maiden muotovalio- ja voittaja titteleistä.

Koekäynnit ja tulosjakaumat 2018-2024

LUME

Vuosien 2018 – 2024 aikana saksanmetsästysterriereille on tilastoitu yhteensä 251 LUME koekäyntiä. Se on 35,5 % seitsemän vuoden rekisteröintimäärästä (706). Hyväksytyn tuloksen sai 159 (63,3 %) koiraa.

LUME							
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
LUME1	80% (20 tulosta)	81% (21 tulosta)	83% (20 tulosta)	85% (23 tulosta)	79% (31 tulosta)	81% (59 tulosta)	84% (31 tulosta)
LUME0		4% (1 tulosta)	8% (2 tulosta)	7% (2 tulosta)	5% (2 tulosta)	4% (3 tulosta)	5% (2 tulosta)
LUME-	20% (5 tulosta)	15% (4 tulosta)	8% (2 tulosta)	7% (2 tulosta)	15% (6 tulosta)	15% (11 tulosta)	11% (4 tulosta)
Yhteensä	25 tulosta	26 tulosta	24 tulosta	27 tulosta	39 tulosta	73 tulosta	37 tulosta

LUT ja LUO

Vuosien 2018 – 2024 aikana saksanmetsästysterriereille on tilastoitu yhteensä 435 koekäyntiä. LUT A-tuloksen saavutti seitsemän vuoden aikana 95 koiraa, joka on 21,8 % koekäyntimäärästä. Tilastosta voimme todeta, että saksanmetsästysterrierien tulostaso LUT-kokeissa on hyvä. On myös huomioitava, että keinoluolastot ovat muuttuneet. Koetulosten vertaaminen 1980- ja 2000-luvulla ei anna oikeaa kuvaa koirien koesuorituksista, joten niiden vertaaminen ei ole tarpeellista.

Hakulöysyys ja mykkyys ovat pysyneet suunnilleen samanlaisina rodussa viimevuosien tapaan. Ohjaajat keskeyttävät kokeen vapaaehtoisesti tai ylituomarit joutuvat sen tekemään jo taipumuskokeen ensimmäisessä vaiheessa harvemmin kuin ennen tyhjän luolan tarkastamisen yhteydessä. Myös toimimattomuuden vuoksi tapahtuneet luopumiset ja sulkemiset ovat harventuneet. Metsästysinto on pysynyt suunnilleen samana rodussa viimevuosien aikana.

Monet koirat kiljuvat ja vinkuvat kokeen alkuvaiheessa, tämä yleensä häviää kokeen alkaessa. Tämä ”kuumeneminen” yhdistetään yleensä hakulöysyyteen. Muistaa tulee kuitenkin, että usein tällaiseen luonteenpiirteeseen voi liittyä myös huono keskittymiskyky ja stressinsietokyvyn aleneminen. Liiallinen tai vääränlainen treenaaminen aiheuttaa koirissa yllämainittuja piirteitä. Yhdistys käynnistää kasvattajakyselyt, joissa harrastajilta tiedustellaan näitäkin asioita.

Luonnonluolan tarkastuksen (LUO) valtaosa koirista suoritti hyväksytysti. Koekäyntejä oli yhteensä 123 ja näistä tuloksista yksi oli LUO 0 ja yksi LUO -.

Uudet LUT-koesäännöt hyväksyttiin Kennelliiton valtuustossa ja ne tulivat voimaan 1.6.2024. Vuonna 2023 järjestettiin koko Suomessa ainoastaan kolme LUT-koetta entisillä voimassa olleilla säännöillä, ja vuonna 2024 järjestettiin kaksi uusien sääntöjen mukaista koetta. Luonnonluolan tarkastusta ei enää suoriteta. Tästä syystä nämä vuodet on jätetty huomioimatta koekäyntien suhteen yllä olevissa tilastoissa.

LUT ja LUO	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
LUTA (% / tulosta)	20% (22)	24% (31)	22% (13)	21% (13)	27% (16)	-	
LUT1 (%/tulosta)							100%(4)
LUTB (% / tulosta)	58% (63)	58% (74)	52% (31)	57% (36)	61% (36)	50% (1)	-
LUTC (% / tulosta)	7% (8)	5% (6)	5% (3)	3% (2)	-	-	-
LUTD (% tulosta)	-	2% (3)	3% (2)	-	2%(1)	-	-
LUTE	-	-	-	-	-	-	-
LUTO (% / tulosta)	4% (4)	5% (6)	10% (6)	8% (5)	2% (1)	50% (1)	-
LUT – (% / tulosta)	10% (11)	6% (8)	8% (5)	11% (7)	8% (5)		-
Yhteensä (LUT)	119	128	60	63	59	2	4
LUO1 (% / tulosta)	100% (25)	100% (37)	100% (16)	92% (23)	100% (20)	-	-
LUO0	-	-	-	4%(1)	-	-	-
LUO -	-	-	-	4%(1)	-	-	-

Yhteensä (LUO)	25	37	16	25	20	25	37
-------------------------	----	----	----	----	----	----	----

VERI

Rodun maine vesilintujen käsittelijänä on tänä päivänä pääasiassa melko hyvä. Aiemmin rotu oli kovempiotteinen, eikä aina luovuttanut vesilintua vapaaehtoisesti ohjaajalleen. Nämä ongelmat ovat nyt kuitenkin parantumaan päin. Koirat ovat tänä päivänä sosiaalisempia ja yleensäkin paremmin koulutettuja kuin ennen, mikä vaikuttanee asiaan. Vesiriistakokeisiin osallistuneiden koirien määrä ja koesuoritukset ovat olleet viime vuosina nousussa, ja rotujärjestö on myös ollut mukana järjestämässä koulutusta harrastajille lajiin liittyen. Kiinnostus koemuotoa kohtaan on selvästi kasvamaan päin harrastajien joukossa.

VERI	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VERI1 (tulosta)	4	5	1	4	2	4	3	2	9	17
VERI2 (tulosta)	-	-	-	-	-	-	-	1	4	3
VERI3 (tulosta)	2	-	-	1	1	1	-	-	1	1
VERI0 (tulosta)	-	-	2	-	2	-	1	1	-	3
VERI- (tulosta)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Yhteensä	6	5	3	5	5	5	4	4	15	24

MEJÄ

Vuosien 2014 – 2024 aikana saksanmetsästysterriereillä oli 200 koekäyntiä, vuosina 2011 – 2018 123 koekäyntiä. Koemuoto on nostanut suosiotaan viime vuosina, ja aktiivisia harrastajia löytyy rodun parista laajemmin kuin aiemmin. Koekäyntien määrää saattaa rajoittaa hieman haastellinen pääsy kokeisiin, jotka ovat useimmiten suosittuja ja kaikki halukkaat eivät mahdu mukaan. Rotua käytetään aktiivisesti jälkikoirana, myös SRVA-toiminnassa, ja koemuoto tukee käytännön työtä jäljestyksessä.

MEJÄ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
AVO1 (tulosta)	2	1	4	2	5	4	3	3	7	1	4
AVO2 (tulosta)	-	1	-	2	2	-	1	-	1	4	3
AVO3 (tulosta)	-	-	2	2	1	2	-	-	1	3	3
AVO0 (tulosta)	-	1	3	9	3	5	-	3	3	7	4
AVO- (tulosta)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
VOI1 (tulosta)	11	8	7	10	4	5	5	2	-	3	4
VOI2 (tulosta)	1	-	1	1	-	1	1	2	1	-	-
VOI3 (tulosta)	-	-	-	2	-	1	-	1	2	2	1

VOI0 (tulosta)	1	-	-	-	2	2	4	4	2	3	2
VOI- (tulosta)	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Yhteensä	16	12	17	28	17	20	14	16	15	24	21

4.2.6. Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Nykypäivän saksanmetsästysterrierin luonteessa on edelleen sitä samaa vanhaa ”ytyä”. Tänä päivänä yhä enemmän saksanmetsästysterrierejä elää perheen lemmikkinä, luonnekin on jalostunut sosiaaliseksi. Pääsääntöisesti saksanmetsästysterrieri on kotiloissa helppohoitoinen ja vaatimaton koira. Rotu on sopeutunut hyvin lapsiperheisiin ja on kyltymätön kapulan noutaja. Nykypäivän saksanmetsästysterrieri omaa edelleen täysiverisen metsästysterrierin luonteenominaisuudet.

Jalostuksen myötä saksanmetsästysterrieristä on tullut myös järkevämpi metsästyskoira, se ei tarkoita, että rotu on menettänyt kovuuttaan tai intoaan, vaan se on saanut järkeä työskentelynsä. Luonteenjalostuksella on tässä merkittävä osuus. Tämän päivän saksanmetsästysterrierit ovat luonteeltaan herkempiä ja sopeutuvaisempia kuin ennen. Kontaktinhaluisuus riistatyöskentelyssä ei luonteen jalostamisella ole vähentynyt. Tämä on ollut huomattavissa mm. taipumus- ja metsästyskokeissa.

Saksanmetsästysterriereiden kotikäyttäytymistä selvitettiin omistajille suuntautuneella kyselyllä vuonna 2022. Kyselyyn tulleita vastauksia oli yhteensä 75 kappaletta ja näiden koirien sukupuolijakauma oli puolet uroksia ja puolet narttuja. Myös tarhakoirien osuus verrattuna pelkästään sisällä asuviin oli lähes puolet ja puolet. Valtaosa koirista oli Suomessa syntyneitä. Kyselyn perusteella voidaan todeta, että suurin osa koirista elää muiden koirien kanssa joko samassa laumassa, tai eri tilaan jaettuna. Suhtautuminen lauman omiin koiriin on 80% :lla joko väliinpitämätöntä, tai ystävällistä. n. 20% suhtautui lauman muihin koiriin aggressiivisesti. Sen sijaan suhtautuminen vieraisiin koiriin oli hieman varautuneempaa ja aggressiivisesti vieraisiin koiriin suhtautuvia oli 30% vastanneista. Vieraisiin ihmisiin suhtautuminen oli pääasiassa ystävällistä (80% koirista), myöskään lasten kanssa ei koettu olevan ongelmia. Resurssiaggressiivisuutta esiintyi 25% :lla koirista.

Saksanmetsästysterrierien lisääntymistä kartoitettiin kasvattajille tehdyllä kyselyllä tammikuussa 2013. Kyselyn tuloksena voidaan todeta, että saksanmetsästysterrierillä ei esiinny mitään yleistä ongelmaa astutuksessa, synnytyksessä tai pentujen hoidossa. Yksittäistapauksissa uroksen haluttomuus tai nartun aggressiivisuus on estänyt tai vaikeuttanut astuttamista. Pentukuolleisuus on ollut erittäin vähäistä ja ainoastaan muutamissa tapauksissa nartulle on jouduttu tekemään keisarinleikkaus. Syynä keisarinleikkaukseen on ollut pennun virheasento tai epäily kuolleesta pennusta, joka tuolloinkin osoittautui vääräksi diagnoosiksi. Kyselyn perusteella nartut synnyttävät itsenäisesti ja huolehtivat pennuistaan normaalisti.

Saksanmetsästysterrieri on voimakasluonteinen rotu ja se saattaa suhtautua muihin tai vieraisiin koiriin pidättäytyvästi. Yksilöiden välillä on kuitenkin huomattavia eroja ja mm. Keski-Euroopassa rotua käytetään yhteismetsästyksessä muiden koirien ja rotujen mukana. Tällöin muihin koiriin vihasesti suhtautuvia yksilöitä ei hyväksytä. Rodulle ei myöskään hyväksytä minkäänlaista ihmisaggressiivisuutta, eikä sitä rodussa juuri esiinnykään.

Saksanmetsästysterrieri on luolametsästystaustansa vuoksi hyvin itsenäinen ja peloton rotu. Joissakin yksilöissä voidaan havaita rauhattomuutta kovia ja yllättäviä ääniä kohtaan, mutta esim. MEJÄ-tai VERI-kokeessa testatuista koirista yksikään ei ole saanut hylättyä tulosta laukaisupelokkuuden vuoksi.

Joillakin yksilöillä hermostuneisuus saattaa esiintyä ns. tarharamppaamisena. Tämän käyttäytymisen selvittämiseksi on aloitettu tutkimus, mutta sen tuloksia ei ole vielä käytettävissä.

4.2.7. Yhteenveto rodunkäyttäytymisestä ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista, sekä niiden korjaamisesta

Saksanmetsästysterrieri on kehitetty metsästyskoiraksi, lähinnä kettujen ja pienpetojen luolametsästyksen, sittemmin sen käyttö on yleistynyt myös muussakin metsästyksessä. Rotumääritelmän mukaan saksanmetsästysterrieri on luonteeltaan rohkea ja kova, yhteistyöhaluinen ja kestävä, elinvoimainen ja kiihkeä, seurallinen ja koulutuskelpoinen. Ei arka eikä aggressiivinen.

Määritelmä on vaikea luonteenpiirteiden yhdistelmä. Luonteissa löytyy paljon positiivista, kuten myös ongelmia, mm. huono stressinsietokyky, ääniyliherkkyys sekä ylivilkkaus ovat yleisiä. Myös tappelunhaluisuutta, sosiaalisuuden puutetta, sekä tottelemattomuutta tavataan. Näistä tapauksista ei aina voi päätellä onko vika koirassa vai omistajassa. Saksanmetsästysterrieri ei sovellu pelkäksi seurakoiraksi. Se vaatii kunnollisen pentukasvatuksen, peruskoulutuksen ja kurin, jotta sen kanssa on miellyttävää elää. Jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota yhtä paljon terveeseen luonteeseen kuin metsästysintoonkin. Esimerkillinen saksanmetsästysterrieri on kotona rauhallinen, huomaamaton, tottelevainen ja luonteeltaan ystävällinen perheenjäsen. Metsästysilanteessa, ketun, supin tai mäyrän hajusta sen riistavaistot heräävät, jolloin koirassa on huomattavissa luolakoiran luonteen piirteet. Sen olemus muuttuu täydellisesti. Saksanmetsästysterrieri on mukana Hannes Lohen stereotyyppistä käyttäytymistä kartoittavassa tutkimuksessa. Tutkimukseen kerätään parhaillaan verinäytteitä koirista joilla esiintyy mm. tarharamppausta sekä koirista, joilla kyseistä pakko-oiretta ei esiinny. Tarkempaa tietoa tutkimuksen tuloksista ei vielä ole saatavilla.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.3 Terveys ja lisääntyminen

4.3.1. PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Suomessa saksanmetsästysterrieri kuuluu PEVISA:n alaisiin rotuihin. Rotu liittyi ohjelman piiriin vuonna 2003. Kaikki jalostukseen käytettävät koirat on silmätarkastettava. Rotu on kuulunut PEVISA-ohjelmaan vuodesta 2003 alkaen, jolloin siihen sisältyi myös polvitarkastukset. Vuonna 2018 päivitettiin PEVISA, jolloin poistui polvitarkastus ja lisättiin kortikaalinen katarakta sekä PRA.

PEVISA-ohjelma rodulla

Pentueen rekisteröinnin ehtona on, että molemmista vanhemmista on voimassa oleva virallinen silmätutkimustulos, joka ei saa olla astutushetkellä 24 kk vanhempi. Silmätarkastuksen yhteydessä tulee koira tarkastaa myös entropionin varalta. Koiran, jolla on todettu LL, kortikaalinen katarakta tai PRA jälkeläisiä ei rekisteröidä. Lopullista lausuntoa ei anneta.

PEVISA-ohjelmalla vastustetaan seuraavia sairauksia:

Linssiluksaatio, LL, mykiön siirtymä

Lähde: 2008 Apex Malmin Eläinklinikka; Sari Jalomäki http://www.apexvet.fi/webclinic/Sari/perinnolliset_silmasairaudet.pdf

Tuntemattomalla tavalla periytyvä linssin ripustinsäikeiden perinnöllinen heikkous, joka ilmenee yleensä 3-6 v iässä. Sairaus on tyypillinen terrieriroduilla, mutta esiintyy myös monella muulla rodulla. Linssi alkuun subluksoituu eli irtoaa pois paikaltaan vain osittain, mutta lopulta luksoituu eli irtoaa pois paikaltaan kokonaan. Yleensä molempien silmien linssit luksoituvat, mutta ei välttämättä samaan aikaan. Linssi voi vaeltaa pupilla-aukon läpi silmän etukammiotilaan aiheuttaen silmän sisäisen nestekierron tukkeutumisen ja siten silmänpaineen nousun. Tila on tällöin kivulias ja jatkuessaan johtaa verkkokalvon tuhoutumiseen ja siten näkökyvyn menetykseen. Nopea leikkaushoito on yleensä tarpeen, lopputuloksena on kuitenkin näkökyvyltään heikentynyt silmä. Tutkimushetkellä terveelle koiralle annettavan silmälausunnon voimassaoloaika saksanmetsästysterrierillä on kaksi vuotta. Koska LL voi ilmetä yksilöllä vasta jalostusuran päätyttyä, tulisi linssiluksaation rodusta poissulkemiseksi tutkia myös vanhempia

eikä vain jalostukseen käytettäviä yksilöitä. LL-diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Perinnöllistä LL tavataan saksanmetsästysterrierillä. Sairautta vastustetaan rodussa PEVISA:n avulla, eikä linssiluksaatiota sairastavan koiran jälkeläisiä rekisteröidä. Linssiluksaatiolle on nykyisin olemassa AHT-laboratorion tarjoama geenitesti, joka soveltuu käytettäväksi myös saksanmetsästysterriereillä.

PRA

Lähde: 2008 Apex Malmin Eläinklinikka; Sari Jalomäki http://www.apexvet.fi/webclinic/Sari/perinnolliset_silmasairaudet.pdf

PRA eli verkkokalvon etenevä surkastuma, käsittää suuren joukon perinnöllisiä, eri alkuperästä johtuvia tauteja, jotka vääjäämättä johtavat sokeuteen. PRA voi esiintyä myöhäissyntyisenä (keski-ikässä ja jopa myöhemmin) tai jo hyvin nuorella iällä. Koiran verkkokalvo voi syntyessä olla täysin terve ja sairastua myöhemmin (degeneraatio) tai verkkokalvo voi olla jo syntymästä asti epänormaali (dysplasia).

Oireet alkavat tavallisimmin hämäräsokeutena. Molempien silmien verkkokalvolla matalia valomääriä aistivat sauvasolut alkavat rappeutua ensin. Hämärässä koira voi olla levoton tai huomattavan varovainen, erityisesti ympäristössä, jossa se ei ole tottunut liikkumaan. Ajan kanssa myös kirkkaassa valossa toimivat tappisolut alkavat rappeutua johtaen täydelliseen sokeuteen. Sokea koira pärjää yleensä hyvin tutussa ympäristössä. Ulkoilutettaessa sokea koira tulee aina pitää kytkettynä. Pitkälle edenneessä tapauksessa PRA potilaan silmäterät eli pupillit ovat usein poikkeuksellisen laajat sekä hitaasti valoon reagoivat. Ikä, jolloin oireet alkavat, vaihtelee roduttain.

Monella rodulla pitkälle edenneessä PRA-taudissa nähdään lisäksi silmän muuttuneen aineenvaihdunnan takia linssin harmaakaihi- eli kataraktamuutoksia. PRA:han sairastuneelle yksilölle ei ole hoitoa, joka voisi estää, hidastaa tai parantaa oireita. PRA on todettu tai epäilty perinnölliseksi taudiksi jo yli 70 rodulla.

Keskimäärin 2/3 sairaan koiran pentuesisarista on kantajia. Oireettomat kantajat periyyttävät PRA-mutaatiota.

Saksanmetsästysterrierillä PRA kuuluu perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan, PEVISA:an, eikä sitä sairastavien koirien jälkeläisiä rekisteröidä. Suomessa on diagnosoitu neljä virallista PRA-tapausta.

Perinnöllinen kaihi (ent. HC) Kortikaalinen katarakta

Harmaakaihi aiheuttaa muutoksia linssin läpäisevyydessä ja aiheuttaa sen samentumista joko kokonaan tai osittain. Perinnöllinen harmaakaihi puhkeaa nuoruus- tai täysi-ikäisenä ja voi aiheuttaa koiran täydellisen sokeutumisen. Suomessa perinnöllinen kaihi on saksanmetsästysterrierillä harvinainen, mutta yleistymässä. Rodulla ei ole selvitetty perinnöllisen kaihin periytymismallia.

Cilia aberranta, ylimääräiset ripset

Distichiasikseksi kutsutaan tilaa, jossa hennot silmäripset kasvavat epänormaalisti joko silmäluomen sisäpinnalla tai aivan silmäluomen etureunassa. Näitä epänormaaleja ripsiä voi kasvaa sekä ylä- että alaluomessa. Hankaavat ripset voivat pidemmän päälle aiheuttaa sarveiskalvon tulehduksen (keratitis), lisääntynyttä silmävuotoa ja sarveiskalvon haavaumia. Distichiasis hoidetaan poistamalla kirurgisesti haittaavat ripset. Vika on perinnöllinen, mutta periytymistapa ei ole tiedossa. Rodulla esiintyy sairautta ja luokitellaan vastustettaviin sairauksiin. Suositellaan, että cilia aberranta -yksilöä käytetään jalostukseen vain terveiden kanssa. Saksanmetsästysterrierillä ei ole selvitetty Cilia aberranta:n periytymismallia.

RD

Lähde: 2008 Apex Malmin Eläinklinikka; Sari Jalomäki http://www.apexvet.fi/webclinic/Sari/perinnolliset_silmasairaudet.pdf

Retinan dysplasia, RD, eli verkkokalvon synnynnäinen kehityshiäriö on usealla rodulla perinnölliseksi epäilty tai todettu sairaus, jossa verkkokalvo kehittyy jo sikiökaudella palautumattomasti epänormaalisti. Verkkokalvon rakenne voi paikallisesti olla liikakasvuinen tai osin irtaantunut, muodostaen poimuja ja pienempiä tai laajempia irtaumuksia. Vakavimmassa tapauksessa koko verkkokalvo on irtaantunut.

RD-geograafinen on RD-multifokaali -muutosta laajempi poimujen ja verkkokalvon ohentumien saarekemainen kertymä, joka jo todennäköisesti vaikuttaa näkökykyyn toisin kuin RD-multifokaali. RD-totaalissa verkkokalvo on kokonaisuudessaan irti. RD-totaali koira on usein syntymästään saakka sokea.

RD-sairaus useimmiten periytyy resessiivisesti. Osalla roduista esiintyy RD-sairauteen liittyen muita silmän kehityshäiriöitä ja osalla voi esiintyä RD-sairauden lisäksi mm. luustomuutoksia. Diagnoosi voidaan tehdä jo pentuna 6-8 viikon iässä.

Ei tiedetä ovatko RD:n eri muodot keskenään geneettisesti samoja sairauksia. On rotuja, joilla esiintyy kaikkia em. RD-muotoja ja rotuja, joilla RD-multifokaali -potilaita käytetään aktiivisesti jalostukseen ja silti vakavampia verkkokalvon kehityshäiriöitä (RD-G, RD-T) ei esiinny.

Rodusta riippuen RD-multifokaali -diagnoosin saaneita potilaita saa käyttää jalostukseen, kunhan valitulla puolisoilla ei ko. muutoksia ole. RD-geograafinen ja RD-totaali -potilaita ei saa käyttää jalostukseen missään rodussa.

RD-geograafinen ja RD-multifokaali tapauksia on diagnosoitu saksanmetsästysterrierillä. Saksanmetsästysterrierillä ei ole selvitetty RD-GRD:n periytymismallia.

Muita saksanmetsästysterrierillä Suomessa esiintyviä silmäsairauksia listattuna

- Keratiitti
- Pienisilmäisyys
- PHTVL/PHPV
- Posterior polaarinen katarakta
- PPM
- Näköhermon vajaakehitys / mikropapilla
- Punktaatti katarakta
- Puutteellinen kyynelkanavan aukko
- Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio
- Trichiasis

Pahimmillaan kipua ja sokeutta aiheuttavat silmäsairaudet, kuten retinan dysplasia (geograafinen ja totaali), katarakta, linssiluksaatio ja retinan degeneraatio (PRA) ovat aina perinnölliseksi epäiltyjä vakavia silmäsairauksia kaikilla roduilla. Lisäksi Suomen Kennelliiton silmäsairaustyöryhmä on päättänyt, että distichiasis, ektooppiset ciliat, ektropion, entropion, makroblepharon ja trichiasis tallennetaan perinnöllisinä silmäsairauksina kaikilla roduilla.

Diagnoosi	Esiintymiä
Distichiasis, todettu	17
Distichiasis/Ektooppinen cilium, Todettu	3
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	244
Kaihin laajuus, Kohtalainen	1
Kortikaalinen katarakta, Todettu	4
Muu verkkokalvon sairaus, Epäilyttävä	2
Muu verkkokalvon sairaus, Todettu	1
Muu vähämerkityksellinen kaihi, Todettu	2
Pienisilmäisyys, Todettu	1
PPM, iris-iris, Todettu	7
PRA, Todettu	1
Punktaatti katarakta, Todettu	1
RD, geograafinen, Diagnoosi avoin	1
RD, geograafinen, Todettu	1
RD, multifokaali, Todettu	2
Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, Todettu	1
Silmämuutosten vakavuus, Lievä	20
Silmämuutosten vakavuus, Vakava	1

Silmäsairaudet saksanmetsästysterriereillä, syntynyt vuosina 2013-2023

Muita Suomessa rodulla todettuja perinnöllisiä vikoja

Alla lueteltuja vikoja jalostustoimikunta on saanut tietoonsa kasvattajien ja harrastajien kanssa käydyistä keskusteluista.

Hammaspuutokset ja leukojen ahtauden aiheuttamat hampaiden virheasennot

Jonkin verran esiintyy hammaspuutoksia sekä hampaiden virheasentoja, jotka osittain johtuvat liian ahtaista leuoista. Tällaisten yksilöiden käyttöä ei hyväksytä.

Purentaviat

Rodulla esiintyy sekä ylä- että alapurentaa. Näiden lisäksi esiintyy myös vino- ja ristipurentaa. Purentavioille ei ole pystytty esittämään varmaa periytymismallia, mutta polygeeninen periytyminen lienee todennäköisin. Muut purentavirheet ovat harvinaisia.

Lonkkaniveldysplasia

Lonkkanivelen dysplasia eli HD (hip dysplasia) tarkoittaa kehityshäiriötä lonkkanivelessä. Lonkkaniveldysplasia on perinnöllinen vika ja se periytyy polygeenisesti eli usean geenin säätelemänä. Vian ilmenemiseen vaikuttavat myös ympäristötekijät. Lonkkavauksia ei ole tehty kuin joitakin satunnaistapauksia. Saksanmetsästysterrieri on pieni ja kevyt koira, joten sairaus ei ole ongelma rodussa.

Napatyrä

Napatyrää esiintyy saksanmetsästysterrierin pennuilla maassamme harvoin. Kooltaan tyrät ovat usein pieniä, eivätkä pääsääntöisesti ole vaatineet leikkaushoitoa. Usein käy myös niin, että pikkupennulla selkeästi tuntuva pieni tyräportti kuroutuu umpeen kasvun edetessä.

Huuli- ja kitalakihalkio

Muutamia tapauksia on esiintynyt rodussa. Periytymismekanismi ei ole tiedossa ja ulkoisilla tekijöillä oletetaan olevan vaikutusta. Kitalakihalkion omaavat koirat menehtyvät tai ne lopetetaan käytännössä jo pentuna, joten tällä ei ole vaikutusta jatkossa.

Seuraavista sairauksista ei toistaiseksi ole kerätty tietoa. Systemaattista seurantaa ollaan vasta aloittamassa.

Immuunivälitteinen hemolyyttinen anemia (IHA tai IMHA) ja trombositopenia

IMHA ja/tai trombositopenia-sairautta oletetaan olevan rodulla. Kirjallisuuden mukaan sairaus esiintyy nuorista aina keski-ikäisiin koiriin. On vahvat epäilyt, että saksanmetsästysterrieri on eräs immuunihemolyyttisistä sairauksista kärsivä rotu, joten rodulla on sairauden kehittymiseen todennäköinen alttius. Kirjallisuuden mukaan immuunivälitteinen anemia sekä trombositopenia olisi nartuilla uroksia yleisempi. Etiologia on elimistön immuunipuolustuksen virheellinen toiminta, jonka seurauksena elimistön puolustussolut alkavat tuhota veren punasoluja ja/tai trombositteja, jotka hajoavat. Seurauksena on anemia ja/tai verenvuototaipumus. Punasolut vastaavat hapen ja hiilidioksidin kuljetuksesta elimistössä ja trombositit osallistuvat veren hyytymiseen. IMHA:sta esiintyy kahta muotoa, hankittua ja idiopaattista. Idiopaattisessa muodossa sairauden aiheuttaja jää epäselväksi. Hankitussa immuunipuolustuksen poikkeuksellisen toiminnan laukaisijana toimii jokin ulkoinen tekijä, kuten rokotus tai lääkehoito. Oireet ovat väsyminen, huonovointisuus, oksentelu, limakalvojen kalpeus ja myöhemmin keltaisuus. Koira on usein kuumeinen. Jos koiralla on samanaikaisesti myös immuunivälitteinen trombositopenia, mikä on aika tavallista, voidaan limakalvoilla nähdä myös pistemäisiä verenvuotoja. Hoitona molempiin sairauksiin käytetään korkeaa kortikosteroidiannosta ja/tai solumyrkkyä. Koira voi joutua käyttämään lääkitystä loppuelämänsä ajan. Vaikeimmissa tapauksissa voidaan joutua turvautumaan myös veren antamiseen ja molemmat sairaudet voivat johtaa koiran menehtymiseen. Narttukoirat on hyvä steriloida, sillä kiiman aiheuttaman hormonaalisen stressin on epäilty olevan yksi sairauden laukaisevista tekijöistä. Saksanmetsästysterriereitä on kuollut jo 1990-luvun alkupuolella oletettuun autoimmuunitautiin. IMHA liittyy yleisesti puutteelliseen immuunijärjestelmään. Kohonnut homotsygotia-aste lisää immuunijärjestelmän häiriöiden riskiä (sukusiitos).

Epilepsia

Lähde: 2012 Vetcare Oy ja Mäntsälän eläinlääkäriasema; Nina Menna

<http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/epilepsia.htm>

Epilepsia on toistuvia kohtauksia aiheuttava aivojen sähköisen toiminnan häiriö, joka on koiran yleisin neurologinen sairaus. Kohtauksien luonne vaihtelee ja koiralla voi olla tajunnan, motoriikan, sensorisen toiminnan, autonomisen hermoston ja/tai käyttäytymisen häiriöitä. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Jos koko koira kouristelee, puhutaan yleistyneestä kohtauksesta. Kohtaus voi esiintyä myös paikallisena, jolloin vain yksi lihasryhmä, esimerkiksi koiran raaja tai raajat kouristelevat. Paikallisalkuinen kohtaus voi laajeta yleistyneeksi kohtaukseksi. Kohtauksen luonne riippuu purkauksen lähtöpaikasta aivoissa ja sen leviämisestä. Epilepsiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen. Samoin on vältettävä sellaisten riskilinjojen yhdistämistä, joiden tiedetään tuottaneen epileptikkojälkeläisiä, niin kauan kun rodulle ei ole olemassa geenitestiä, jonka avulla sairauden kantajuus voidaan todeta. Ensimmäinen epilepsiakohtaus tulee useimmiten nuorena, 1-5 – vuotiaana, mutta perinnöllinen epilepsia voi alkaa missä iässä hyvänsä. Samantyyppisiä kohtauksia voivat aiheuttaa myös muut sairaudet kuin epilepsia. Epilepsiadiagnoosi pohjautuu muiden sairauksien poissulkemiseen. Siksi koirasta otetaan virtsa- ja verinäytteitä ja tehdään neurologinen tutkimus. Jollei muuta selittävää syytä löydy, koira sairastaa epilepsiaa. Epilepsiaa ei voida parantaa, vaan koira tarvitsee lääkitystä koko loppuelämänsä ajan. Lääkityksen aloituspäätökseen vaikuttaa kohtauksien esiintymistiheys ja vakavuus.

Lääkityksen avulla epilepsiakohtausten esiintymistä voidaan harventaa, kohtauksia lieventää ja niiden kestoa lyhentää. Joskus kohtaukset saadaan lääkityksellä kokonaan loppumaan.

Atopia ja Allergia

Lähde: 2012 Vetcare Oy ja Mäntsälän eläinlääkäriasema; Nina Menna

<http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/atopia.htm>

Atopia on geneettisestä taipumuksesta aiheutuva tulehduksellinen ja kutiseva allerginen ihosairaus, jonka synnylle on perimän lisäksi olemassa useita altistavia tekijöitä, kuten koiran elinympäristö ja olosuhteet. Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli). Atooppista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus ja oireet alkavat suurimmalla osalla atooppikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Allerginen nuha, astma ja silmän sidekalvontulehdus ovat koiralla harvinaisia. Koira reagoi ihollaan ja atopia onkin koiran yleisin ihosairaus. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivatulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atooppikkokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Atooppinen iho kutisee, minkä seurauksena koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta, joissa kutina on voimakkainta, iho paksuneee jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan (huulet ja silmien ympärys), korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia, esim. ärtyisyyttä. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atooppikon iho-oireista. Koiran kutinan syy on selvitettävä huolellisesti. Jos muuta selittävää syytä ei löydy ja koiralla on atopiadiagnoosin tekemiseen oikeuttavat oireet, koiralle tehdään joko ihotesti tai allergiavasta-aineita etsitään verestä. Koiran atopian hoitoon käytetään monia eri hoitomuotoja. Kaikkein tärkein on allergeenialtistuksen vähentäminen esim. toistuvien pesujen ja ympäristön saneerauksen avulla. Jollei näiden toimenpiteiden ja sekundaaristen bakteeri- ja hiivatulehdusten hallinnalla päästä riittävään lopputulokseen, voidaan allergiatestin tulosten perusteella aloittaa siedätyshoito ja/tai lääkehoito. Allergia ja atooppisia koiria ei saa käyttää jalostukseen.

4.3.3. Yleisimmät kuolinsyyt

Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä löytyy tietoa koirien kuolinsyistä. Tilaston perusteella ei kuitenkaan voida tehdä luotettavia arvioita yleisimmistä kuolinsyistä, koska läheskään kaikkia kuolleita koiria ei ole merkitty tilastoon tai niiden kuolinsyytä ei ole ilmoitettu. Varsinaisista sairauksista merkittävimmät ovat kasvainsairaudet ja syöpä (4,7 %) sekä sydänsairaus (1,7 %). Tapaturmaiset kuolemat ja liikennevahingot ovat rodussa yleisiä (29 %) ja myös petovahinkoja tapahtuu (2,2 %). Vanhuuden keski-ikä on 11 vuotta 10 kk. Rodun keski-ikä kaikista ilmoitetuista kuolinsyistä on 7,5 vuotta.

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hengitystiesairaus	9 vuotta 5 kuukautta	2
Hermostollinen sairaus	9 vuotta 0 kuukautta	6
Iho- ja korvasairaudet	12 vuotta 7 kuukautta	5
Immunologinen sairaus	4 vuotta 10 kuukautta	4
Kadonnut	7 vuotta 2 kuukautta	21
Kasvainsairaudet, syöpä	9 vuotta 9 kuukautta	65
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	7 vuotta 8 kuukautta	51
Käyttökoira ei sovellu käyttötarkoitukseensa	3 vuotta 5 kuukautta	11
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	8 vuotta 0 kuukautta	105
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	3 vuotta 11 kuukautta	31
Luusto- ja nivelsairaus	9 vuotta 11 kuukautta	4
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	7 vuotta 2 kuukautta	13
Muu sairaus, jota ei ole listalla	6 vuotta 2 kuukautta	41
Petovahinko	5 vuotta 10 kuukautta	30
Selkäsairaus	8 vuotta 11 kuukautta	1
Silmäsairaus	7 vuotta 1 kuukautta	10
Sisäeritysrauhasten sairaus	6 vuotta 10 kuukautta	1
Sydänsairaus	5 vuotta 3 kuukautta	23
Synnytysvaikeus	8 vuotta 4 kuukautta	1
Tapaturma tai liikennevahinko	5 vuotta 2 kuukautta	400
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	11 vuotta 10 kuukautta	237
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	6 vuotta 1 kuukautta	4
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	7 vuotta 5 kuukautta	308
Kaikki yhteensä	7 vuotta 6 kuukautta	1374

Lähde; jalostustietojärjestelmä 11.6.2025

4.3.4. Lisääntyminen

Saksanmetsästysterrierien lisääntymistä kartoitettiin kasvattajille tehdyllä kyselyllä tammikuussa 2013. Kyselyn tuloksena voidaan todeta, että saksanmetsästysterrierillä ei esiinny mitään yleistä ongelmaa astutuksessa, synnytyksessä tai pentujen hoidossa. Yksittäistapauksissa uroksen haluttomuus tai nartun aggressiivisuus on estänyt tai vaikeuttanut astuttamista. Pentukuolleisuus on ollut erittäin vähäistä ja ainoastaan muutamissa tapauksissa nartulle on jouduttu tekemään keisarinleikkaus. Synnä keisarinleikkaukseen on ollut pennun virheasento tai epäily kuolleesta pennusta, joka tuolloinkin osoittautui vääräksi diagnoosiksi. Kyselyn perusteella nartut synnyttävät itsenäisesti ja huolehtivat pennuistaan normaalisti.

Saksanmetsästysterrierillä ei esiinny mitään erityisiä synnyttäviä vikoja tai epämuodostumia. Kasvattajille suunnatun kyselyn mukaan pennuilla esiintyy yksittäisiä kitalakihalkioita, mutta niidenkään osuus syntyneissä pennuissa ei ole merkittävä.

Saksanmetsästysterrierillä esiintyviä sairauksia Saksassa ja Ruotsissa

Saksanmetsästysterrieri on muuallakin suhteellisen terve rotu ja samat sairaudet esiintyvät myös ulkomaisissa koirissa.

4.3.5. Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Saksanmetsästysterrieri metsästyskoirana on anatomialtaan ja fysiologialtaan sopusuhtainen rotu sopien hyvin käyttötarkoitukseensa. Rodulla ei ole erityisiä ulkomuotoon liittyviä anatomisia piirteitä, jotka altistavat rodun yksilöitä sairauksille tai hyvinvointiongelmiin.

Rotu on listattu 1990-luvulla Euroopan Unionin sairaiden koirien listalle entropiumin vuoksi (luomien sisäänpäin kiertyminen). Rotu on kuulunut Suomessa vuodesta 2003 alkaen PEVISA:n piiriin. Ongelma tiedostetaan Suomessa. Tiedossa on yksi entropium- ja yksi ektropium-diagnosoitu koira, joten näitä sairauksia ei voida pitää vakavana ongelmana.

Koirat ovat rakenteeltaan ja mittasuhteiltaan normaaleja sekä omaavat yleensä voimakkaan sukupuolivietin, joten ne pystyvät astumaan ja synnyttämään luonnonmukaisesti sekä hoitamaan pentunsa omatoimisesti.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Saksanmetsästysterrieri on suhteellisen terve rotu. Rodun tämän hetken vakavimmat perinnölliset sairaudet ovat linssiluksaatio, PRA ja katarakta. Linssiluksaatiolle on kehitetty geenitesti, joten sairaiden koirien syntyminen voidaan estää. Muita rodulla esiintyviä silmäsairauksia seurataan PEVISA-tutkimuksin. Vuosina 2008 - 2019 on tehty PEVISA:n mukaiset silmätutkimukset 414 koiralle. Tänä aikana on todettu yksi uusi linssiluksaatiotapaus, tosin myös koirien tutkiminen on vuosittain vähentynyt (alla Kennelliiton taulukko tutkimusprosentista silmäsairauksien osalta 2013 - 2023). Tästä johtuen ei voida saada tarkkaa tietoa tämänhetkisestä tilanteesta. Tiinehtymisvaikeuksia on esiintynyt jonkun verran, mutta todennäköisesti näissä on ollut syynä väärä astutusajankohta tai kokematon uros.

Vuosi	Syntyneitä	Tutkittu	Tutkittu %	Terveitä	Terveitä %
2013	136	47	35%	36	77%
2014	181	53	29%	47	89%
2015	87	28	32%	26	93%
2016	130	36	28%	30	83%
2017	141	36	26%	33	92%
2018	140	28	20%	26	93%
2019	103	19	18%	15	79%
2020	137	18	13%	16	89%
2021	100	6	6%	5	83%
2022	107	12	11%	12	100%
2023	70	0	0%	0	

4.4 Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

SAKSANMETSÄSTYSTERRIERI – DEUTSCHER JAGDTERRIER

FCI:n ryhmä 3 Terrierit, saksanmetsästysterrieri, nro 103

Hyväksytty: FCI /26.5.2015, SKL-FKK / 25.8.2015 Alkuperämaa: Saksa

KÄYTTÖTARKOITUS:

Monipuolinen metsästyskoira, joka soveltuu erityisesti luolametsästyksen sekä riistaa karkottavaksi koiraksi.

LYHYT HISTORIAOSUUS:

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen ryhmä aktiivisia metsästäjiä erosi jäsenmäärältään vahvasta kettuterrierikerhosta tähtäimenään luoda rotu, joka olisi tarkoitettu pelkästään metsästyskäyttöön. Kokeneet metsästäjä-kynologit Rudolf Friess, Walter Zangenberg ja Carl-Erich Grünwald päättivät kasvattaa luolametsästyksen soveltuvia mustaruskeita metsästyskoiria. Sattuma tuli heidän avukseen. Hagenbeekin eläintarhan johtaja Lutz Heck lahjoitti Walter Zangenbergille neljä mustaruskeaa terrieriä, joiden sanottiin polveutuvan puhtasrotuisista kettuterriereistä. Näillä neljällä koiralla aloitettiin saksanmetsästysterrierin jalostus. Samoihin aikoihin tohtori Herbert Lackner liittyi rodun kehittäjiin. Taitavien risteytysten (vanhan englantilaisen karkeakarvaisen terrierin ja walesinterrierin kanssa) ja monien vuosien intensiivisen kasvatustyön ansiosta onnistuttiin vakiinnuttamaan rodunomainen ulkomuoto. Jalostuksessa painotettiin käyttöominaisuuksia ja kasvatettiin monipuolisia, kovia, hyvin riistaa haukkuvia ja vesityöskentelystä pitäviä metsästyskoiria, jotka olivat ehdottoman metsästysintoisia ja koulutettavissa. Saksanmetsästysterrierikerho perustettiin vuonna 1926. Edelleenkin kasvatustyössä painotetaan eniten rodun metsästysominaisuuksia, kovaa luonnetta, rohkeutta ja toimintatarmoa.

YLEISVAIKUTELMA:

Pienehkö, väriltään tavallisesti musta-ruskea, tiivis ja sopusuhtainen metsästyskoira

TÄRKEITÄ MITTASUhteITA:

Rinnan ympärysmitta on 10 - 12 cm säkäkorkeutta suurempi. Rungon pituus on hieman säkäkorkeutta suurempi. Rinnan syvyys on noin 55 - 60 % säkäkorkeudesta.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE:

Rohkea ja kova, yhteistyöhaluinen ja kestävä, elinvoimainen ja kiihkeä, seurallinen ja koulutuskelpoinen. Ei arka eikä aggressiivinen.

PÄÄ

Pitkänomainen, hieman kiilan muotoinen, ei suippo. Kuono on hieman lyhyempi kuin kallo niskakyhmystä otsapengereseen.

KALLO-OSA: Litteä, korvien välistä leveä ja silmien välistä kapeampi.

OTSAPENGER: Vähäinen.

KIRSU: Kooltaan suhteessa kuonoon, ei liian kapea tai liian pieni eikä halkinainen. Väriltään musta, pääväriltään ruskeilla koirilla myös ruskea.

KUONO-OSA: Vahva. Syvä alaleuka, hyvin voimakkaat leuat.

HUULET: Tiiviit ja hyvin pigmentoituneet.

LEUAT / HAMPAAT / PURENTA:

Suuret hampaat ja vahvat leuat. Virheetön, säännöllinen ja täydellinen leikkaava purenta, ts. ylätuhampaat peittävät tiiviisti ilman rakoa alatuhampaat; hampaat ovat kohtisuorassa leukoihin nähden. Hammaskaavion mukaisesti 42 hammasta.

POSKET: Voimakkaat.

SILMÄT: Tummat, pienet, soikeat ja syvällä sijaitsevat, jotta ne eivät vahingoitu helposti; tiiviit silmäluomet. Päättäväinen ilme.

KORVAT: Kevyesti päänmäiset, V-muotoiset, korkealle kiinnittyneet taittokorvat, eivät kovin pienet.

KAULA: Voimakas, ei liian pitkä, jonkin verran yläviisto. Kiinnityskohta on voimakas.

RUNKO

YLÄLINJA: Suora.

SÄKÄ: Erottuva.

SELKÄ: Vahva ja suora, ei liian lyhyt.

LANNE: Voimakaslihaksinen.

LANTIO: Voimakaslihaksinen ja litteä.

RINTAKEHÄ: Syvä, ei liian leveä. Kylkiluut ovat selvästi kaarevat; pitkä rintalasta ja selvästi taakse ulottuvat kylkiluut.

ALALINJA JA VATSA: Tyylikkäästi kaartuva, lyhyet ja kiinteät kupeet, vatsa hieman ylös vetäytynyt.

HÄNTÄ: Pitkään lantioon vankasti kiinnittynyt, noin yksi kolmasosa typistetty. (Huom. Suomessa typistyskielto.) Asennoltaan pikemminkin hieman yläviisto kuin jäykästi pysty, ei saa kääntyä selän päälle. Maissa, joissa on typistyskielto, häntä jätetään luonnolliseen tilaansa. Sen tulisi olla asennoltaan vaakasuora tai hieman sapelinmuotoinen.

RAAJAT

ETURAAJAT

YLEISVAIKUTELMA: Eturaajat ovat edestä katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset, sivulta katsottuna hyvin rungon alla. Etäisyys maasta kyynärpäähän on suunnilleen sama kuin kyynärpästä säkään.

LAVAT: Lapaluut ovat selvästi viistot ja taakse sijoittuneet, lavat ovat pitkät ja voimakaslihaksiset. Lapaluun ja olkavarren välinen kulmaus on hyvä.

OLKAVARRET: Mahdollisimman pitkät, lihaksikkaat ja kuivat.

KYYNÄRPÄÄT: Rungonmäiset, eivät ulos- eivätkä sisäänpäin kääntyneet. Olka- ja kyynärvarren välinen kulmaus on hyvä.

KYYNÄRVARRET: Vahvaluiset, kuivat ja pystysuorat.

RANTEET: Vahvat.

VÄLIKÄMMENET: Hieman viistot, luut pikemminkin vahvat kuin kevyet.

KÄPÄLÄT: Usein takakäpäliä leveämmät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja päkiät riittävän paksut, lujat, kestävät ja hyvin pigmentoituneet. Sekä seistessä että liikkeessä käpälät ovat yhdensuuntaiset, eivät ulos- eivätkä sisäänpäin kääntyneet.

TAKARAAJAT

YLEISVAIKUTELMA: Takaraajat ovat vahvaluustoiset ja takaa katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset. Polvi- ja kinnerkulmaus ovat hyvät.

REIDET: Pitkät, leveät ja lihaksikkaat.

POLVET: Vahvat ja hyvin kulmautuneet.

SÄÄRET: Pitkät, lihaksikkaat ja jäntevät.

KINTEREET: Matalat ja voimakkaat.

VÄLIJALAT: Lyhyet ja pystysuorat.

KÄPÄLÄT: Soikeanpyöreät, muutoin kuten etukäpälät.

LIIKKEET: Maatavoittavat, vapaat, pitkä etuaskel ja voimakas takatyöntö. Liikkeet ovat sekä edestä että takaa katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset, eivät jäykät.

NAHKA: Paksu, tiiviisti pinnanmyötäinen ja poimuton.

KARVAPEITE

KARVA: Pinnanmyötäinen ja tiheä; joko laadultaan kova karkeakarvainen tai laadultaan karkea sileäkarvainen.

VÄRI: Musta, tummanruskea tai mustien ja harmaiden karvojen sekoitus. Punakeltaiset, selvästi rajatut ja puhdasväriset merkit kulmakarvoissa, kuonossa, rinnassa, raajoissa ja peräpeilissä. Vaalea ja tumma maski ovat sallitut ja samanarvoiset. Pienet valkoiset merkit rinnassa ja varpaissa hyväksytään.

KOKO JA PAINO

SÄKÄKORKEUS: Urokset ja nartut 33 - 40 cm.

PAINO: Urokset 9 - 10 kg ja nartut 7,5 - 8,5 kg.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

VAKAVAT VIRHEET:

Kapea kallo, kapea ja suippo kuono. Heikko alaleuka, kapeat leuat. Heikko purenta, vähänkin epäsäännöllinen etuhampaiden asento. Vaalea tai pilkullinen kirsu. Vaaleat, liian suuret tai ulkonevat silmät. Pystyt, kevyet, liian pienet, liian alas kiinnittyneet tai raskaat korvat. Suorat etukulmaukset.

Pehmeä, köyry tai liian lyhyt selkä. Lyhyt rintalasta. Liian kapea tai liian leveä eturinta. Suorat takakulmaukset, ylikulmautuneisuus. Voimakkaasti ulos- tai sisäänpäin kääntyneet kyynärpäät tai käpälät. Pihtikinttuisuus, länkisäärisyys tai ahtaat kinterreet niin seistessä kuin liikkuessakin. Peitsaus, jäykät tai sipsuttavat liikkeet. Hajavarpaiset tai ns. kissankäpälät. Selän päälle kääntynyt, liian alas kiinnittynyt tai suorana riippuva häntä. Lyhyt, villava, avoin tai ohut karvapeite, karvaton vatsa tai reiden sisäpinta.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET: Luonteen heikkoudet, ampuma- tai riista-arkuus. Ylä- tai alapurenta, vino purenta, tasa- tai osittainen tasapurenta, epäsäännöllinen hammasrivi, muiden paitsi M3 hampaiden puuttuminen. Epätäydellinen pigmentti. Silmäluomien sisä- tai ulkokierteisyys (entropium tai ektropium), keskenään eriväriset silmät, siniset tai pilkulliset silmät. Väriverheet. Liian suuri tai pieni koko.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset syntymävuosittain

2014-2024

	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Pentuluokka 7-9 kk	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0 tulosta
Junioriluokka	61% (298 tulosta)	27% (131 tulosta)	7% (34 tulosta)	0% (2 tulosta)	1% (3 tulosta)	4% (18 tulosta)	486 tulosta
Nuorten luokka	65% (116 tulosta)	25% (45 tulosta)	7% (13 tulosta)	1% (1 tulosta)	1% (1 tulosta)	2% (3 tulosta)	179 tulosta
Avoin luokka	62% (163 tulosta)	25% (67 tulosta)	10% (26 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (1 tulosta)	2% (6 tulosta)	264 tulosta
Käyttöluokka	68% (229 tulosta)	23% (78 tulosta)	6% (21 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (1 tulosta)	2% (7 tulosta)	337 tulosta
Valioluokka	89% (57 tulosta)	9% (6 tulosta)	0% (0 tulosta)	2% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	64 tulosta
Veteraaniluokka	87% (26 tulosta)	10% (3 tulosta)	3% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	30 tulosta
Yhteensä	65% (889 tulosta)	24% (330 tulosta)	7% (95 tulosta)	0% (6 tulosta)	0% (6 tulosta)	2% (34 tulosta)	1360 tulosta

Kesäleirin yhteydessä pidettävä rodun päänäyttely on ollut ns. ulkomuodon jalostustarkastustilaisuus. Koiria näihin näyttelyihin on ilmoittautunut vuosittain noin 46-60, joka on noin 27,9-49,5 % vuoden rekisteröintimäärästä. Päänäyttelyn tuomarit on valittu asiantuntijoista. Päänäyttelyssä arvostelemassa on ollut saksalaisia kasvattajatuomareita sekä kotimaisia rodun koulutuksesta vastaavia ulkomuototuomareita.

Kesäleirillä pidettävät taipumuskokeet sekä vesiriistakoe ovat toimineet osaltaan käyttöominaisuuksien jalostustarkastuksena. Muualla kuin kesäleirillä pidetyistä metsästys- ja taipumuskokeista jalostustoimikunta on saanut palautetta myös ylituomareilta suoraan.

2000-luvulla on muutamia kertoja järjestetty yhdistyksen kesäleirien yhteydessä verinäytteidenotto-tilaisuuksia sekä silmä- ja polvitarkastuksia. Nykypäivänä terveysseurantaa suoritetaan pääsääntöisesti KoiraNet - ohjelman avulla. Yhdistyksen omat terveystiedostot päivitetään. Kasvattajia on informoitu mm. rotulehden välityksellä sekä henkilökohtaisesti.

Varsinaisia jälkeläistarkastuksia yhdistys ei ole järjestänyt.

Rodun päänäyttelyissä saadut mittaustulokset osoittavat seuraavaa:

Rodun päänäyttelyissä mitataan koirien säkäkorkeus ja viime vuosina myös rinnanympärys, muissa näyttelyissä mittaukset suoritetaan tuomarin harkinnan mukaisesti. Tässä keskiarvoja päänäyttelyn mittaustuloksista.

	2021	2022	2023	2024
Urokset korkeus	37,5 cm	37,9 cm	37,6 cm	37,6 cm
Urokset rinnanympärys	47,1 cm	44,2 cm	44,1 cm	48,2 cm
Nartut korkeus	34,9 cm	35,4 cm	35,7 cm	35,4 cm
Nartut rinnanympärys	44,4 cm	41,1 cm	42,1 cm	44,1 cm

Yhteenvedona ylläolevista tuloksista voidaan mittaustulosten perusteella todeta, että urosten säkäkorkeus on ollut keskimäärin 37,6 cm ja rinnanympärys 45,9 cm. Nartuilla säkäkorkeus on ollut keskimäärin 35,4 cm ja rinnanympärys 42,9 cm.

Rotumääritelmän mukaisen saksanmetsästysterrierin tulee olla 33-40 cm korkea. Rodun päänäyttelyissä mitataan koirien säkäkorkeudet säännöllisesti kaikilta koirilta. Päänäyttelyistä kerätyistä mittaustuloksista käy ilmi, että rotu täyttää ihannemitat. Toki tulee muistaa, että ääritapauksia tuodaan harvoin päänäyttelyyn.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Seuraavassa on lista rodun käyttötarkoituksen kannalta välttämättömmistä rakenne ja ulkomuoto-ominaisuuksista, jotka tulisi huomioida ulkomuotoarvostelussa ja jalostuksessa:

- Koon tulee olla luolametsästyksen sopiva, ihanne säkäkorkeus uroksella 37-38 cm ja nartulla 35-36 cm. Rinnan ympärysmitta on 10 - 12 cm säkäkorkeutta suurempi. Rungon pituus on hieman säkäkorkeutta suurempi. Rinnan syvyys on noin 55 - 60 % säkäkorkeudesta.
- Vahvat leuat ja suuret hampaat sekä virheetön, säännöllinen ja täydellinen leikkaava purenta.
- Silmät pienet, soikeat ja syvällä sijaitsevat, jotta ne eivät vahingoitu helposti; tiiviit silmäluomet suojaavat luolastossa lialta ja pölyltä.
- Karvapeitteen tärkein ominaisuus on kestävä vaativaa ja kuluttavaa metsästystä sekä suojella ihoa metsästystilanteissa. Ihanteellinen turkki on pinnanmyötäinen ja tiheä. Tällaisen karvanlaadun omaava koira pärjää myös hyvin ulkotarhassa, jossa on huolehdittu riittävä vedensaanti ja lämmitetty koppi.
- Rakenteen tulee olla terve, ei ylikulmautuneisuutta.
- Luuston tulee olla vahva, ei liian kevyt.
- Liikkeiden tulee olla maatavoittavat, vapaat, pitkä etuaskel ja voimakas takatyöntö. Liikkeet ovat sekä edestä että takaa katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset, eivät jäykät.
- Hyvä lihaskunto auttaa koira suorittamaan tehtävistään metsästyskoirana.

Rodun nykyinen ulkomuoto ja rakenne mahdollistaa hyvin käyttötarkoituksen, johon rotu on alunperin jalostettu. Viime vuosien ihanteena on kuitenkin ollut pieni koko, jolla on toisaalta etunsa luolametsästyksessä, mutta muussa metsästyskäytössä liian pienestä koosta on paremminkin haittaa kuin etua. Pieni koko haittaa mm. vesityöskentelyssä kaislikossa ja ajo- tai jälkityöskentelyssä lumessa etenemisessä.

Karvapeite on tällä rodulla kaksiosainen peitin- ja pohjakarvoineen ja tästä syystä rotu soveltuu tarhakoiraaksi, kunhan lämmitetystä suojasta ja veden saannista on myös huolehdittu. Tämän rodun luonteenlaadulle olisi suotavaa, että koira voisi ulkoilla niin paljon kuin haluaa, joka on tarhassa mahdollista.

4.4.4. Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Tämän hetken tilanne päänäyttelyiden tuomariarvosteluiden perusteella tehdystä yhteenvedosta (2014 - 2019) voidaan päätellä, että rodun suurimmat jalostukselliset ongelmat löytyy leuoista ja hampaistosta.

Hampaistossa:

- Hammaspuutokset
- Hampaat vääräasentoiset
- Liian pieniä välihampaita

Leuoissa:

- Liian ahtaita leukoja
- Heikkoutta alaleuassa
- Purentavirheitä

On myös huomattavissa silmäsairauksien lisääntymistä kataraktin ja PRA:n osalta.

Rodun kotimaassa Saksassa siitosurokselta vaaditaan:

- Ulkomuodon ja karvanlaadun arvostelussa vähintään arvostelua: erittäin hyvä. Ulkomuoto arvioidaan perusteellisesti pitämällä kuitenkin koiran käyttöominaisuudet etusijalla.
- Hampaisto siitosuroksella täytyy olla voimakas, täydellinen ja moitteeton leikkaava purenta. Virheenä ei pidetä, jos M3 (hammasrivistön aivan viimeinen) hammas puuttuu.

Nartulta vaaditaan:

- Ulkomuodon ja karvanlaadun arvostelussa vähintään arvostelua: hyvä. Ulkomuoto arvioidaan perusteellisesti pitämällä kuitenkin koiran käyttöominaisuudet etusijalla.
- Nartulla sallitaan P1 (välihammas kulmahampaan takana) hampaan puutos. Virheenä ei pidetä, jos M3 hampaat puuttuvat.

5. YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

5.1. Käytetyimpien jalostuskoirien taso 2014-2024

Taulukko: 2014-2024 jalostukseen 20 eniten käytetyn uroksen jälkeläistilasto (lähde: jtj)

Uros	Synt.	Pennut		Silmät			
		Yhteensä	2. polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1 FI KVA-L FI MVA V-16 BRONKO VOM MARDERSTEG	2014	36	65	12	2	33 %	17 %
2 C.I.B. C.I.E. POHJ MVA FI KVA-L FI MVA FI KVA-M FI VMVA SE MVA NO MVA V-14 HeJW-14 HeW-14 HeW-15 V-15 TAMMITÖRMÄN ACTION	2014	30	13	4	1	13 %	25 %
3 METSÄTERRIN VD MÖRÖ	2014	27	39	6	1	22 %	17 %
4 URI VOM OHETAL	2017	26	12	3	0	12 %	0 %
5 FI KVA-L FI MVA FI KVA-M COLORASSIN GRIM REAPER	2016	23	10	3	0	1 3 %	0 %
6 TACO VOM OHETAL	2016	20	21	3	0	15 %	0 %
7 FI KVA-LUT FI KVA-LUME FI KVA-VERI FI JVA M-23 RIITUN KOJOOTTI	2018	19	0	2	0	11 %	0 %
8 RAMBO OD VOJNOVICA	2014	19	16	4	0	21 %	0 %
9 FI KVA-L ROMEO	2016	19	0	0	0	0 %	
10 FI KVA-L FI MVA FI KVA-M HeW-18 TRIBIANI CASPER	2017	18	12	5	1	28 %	20 %
11 CEZAR VOM REXON FORST	2019	18	0	3	0	17 %	0 %
12 FI MVA FI KVA-LUME HEISENCIN TS VAARAN VAELTAJA	2020	18	7	1	0	6 %	
13 FI KVA-LUT FI KVA-LUME METSÄTERRIN TD RAJU	2018	15	5	3	0	20 %	0 %
14 FI KVA-M IVAN ANTLITZ	2015	14	6	4	0	29 %	0 %
15 IRVILEUVAN SA MUUSA	2017	14	11	2	0	14 %	0 %
16 FI KVA-LUT FI KVA-LUME FI MVA V-19 HeW-22 PMV-22 /ANDHAGENS ASTERIX	2018	12	0	1	0	8 %	
17 FI KVA-M NIPUTTAJAN KASTOR	2017	12	0	2	0	17 %	0 %
18 RIITUN WIHA	2019	12	0	0	0	0 %	
19 METSÄTERRIN UD UKKO	2019	12	0	0	0	0 %	
20 C.I.B. FI KVA-L FI MVA FI KVA-M EEV-19 COLORASSIN BASPIPE	2016	11	0	0	0	0 %	

Taulukko: 2014-2024 jalostukseen 20 eniten käytetyn nartun jälkeläistilasto (lähde: jtj)

	Narttu	Synt.	Pennut		Silmät			
			Yhteensä	2. polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	WALDTEUFEL KÄRPPÄ	2015	28	0	4	1	14 %	25 %
2	MAŽASIS VIKINGAS ZWALDTEUFEL	2016	20	4	1	0	5 %	
3	FI KVA-L FI KVA-M RIITUN PINNI	2014	19	2	1	0	5 %	
4	VELDA VOM OHETAL	2017	18	12	2	0	11 %	0 %
5	URA VON DEN MAROKKEN	2015	18	22	4	1	22 %	25 %
6	FI MVA FI KVA-LUT HOTT'N TOTT MA FRIIDU	2016	17	5	2	0	12 %	0 %
7	COLORASSIN INKA	2018	17	0	2	0	12 %	0 %
8	FI KVA-L FI KVA-M GROTTENMANNS BEA	2015	16	8	5	1	31 %	20 %
9	FI KVA-L FI MVA FI KVA-M FI VMVA PMV-17 /ILTSKRÄCKENS ÄF LAFAYETTE-BALTIA	2015	15	24	5	0	33 %	0 %
10	METSÄTERRIN MU SANI	2019	15	0	0	0	0 %	
11	FI KVA-L FI KVA-M BLACK BASTARD'S GIMMA	2014	14	0	0	0	0 %	
12	YASHMA	2015	14	0	1	0	7 %	
13	METTÄMIKON MARTINA	2017	12	0	1	0	8 %	
14	FI KVA-L FI MVA FI KVA-M MURHAKORVEN MARTTA	2014	11	5	4	0	36 %	0 %
15	KORPINAAVAN ME TYRMÄÄVÄ TIINA	2020	11	0	0	0	0 %	
16	TIRA Z JEDLOVÉ	2020	11	0	3	0	27 %	0 %
17	FI KVA-LUME VALLBACKENS SISSI	2018	11	5	1	0	9 %	
18	FI KVA-L FI MVA HeJW-16 ESTERI	2016	10	17	2	0	20 %	0 %
19	FI KVA-LUT JÄÄRÄPÄÄ AK PIKU	2019	10	0	1	0	10 %	0 %
20	FI KVA-L FI KVA-M PETOVIHAN HOLO	2017	10	0	0	0	0 %	

5.2. Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Jalostuksen tavoiteohjelman mukaan LL, PRA ja/tai kortikaalista katarakta sairastavaa koiraa tai sen sisaruksia tai sairaan koiran ensimmäisen polven jälkeläisiä ja vanhempia ei tule käyttää jalostukseen. Kortikaalinen katarakta –diagnoosin saaneiden koirien

jälkeläisiä on käytetty jto:n suositusten vastaisesti jalostuksessa paljon. Jto:n suosituksia ei haluta noudattaa, ainoastaan PEVISA:n avulla voidaan hillitä sairaiden koirien käyttöä sekä urosten liikakäyttöä.

Tilastoa koe- tai näyttelyvaatimusten puuttumisen perusteella jalostuksen ulkopuolelle jääneistä koirista ei voi tehdä, koska rotujärjestön jalostustoimikunnalla ei ole käytössään sellaista tilastoa, josta selviäisi toimikunnan hylkäämät, nartun omistajien omat urossuosituksiset. On myös mahdotonta tietää, kuinka moni kasvattaja olisi valinnut tietyn uroksen, jos yhdistelmän sukusiitos olisi ollut alle suosituksen. Sukusiitosprosentti on pysynyt viime vuosina varsin maltillisena. Suurimmalla osalla pentueista sukusiitosprosentti on alle 3, mutta vuosittain syntyy myös yksittäisiä pentueita, joissa tämä ylitetään.

LUT-kokeet

Vuosi	Rekisteröintimäärä	LUT-koekäynnity yht.	LUT-koekäynnit %
2020	117	60	42 %
2021	141	63	61 %
2022	109	59	57 %
2023	125	2	2 %
2024	168	4	8 %

LUME-kokeet

Vuosi	Rekisteröintimäärä	LUME-koekäynnity yht.	LUME-koekäynnit %
2020	140	39	27 %
2021	103	27	26 %
2022	103	24	23 %
2023	74	26	35 %
2024	45	25	55 %

Päänäyttelyt

Vuosi	Rekisteröintimäärä	Osallistujat yht.	Osallistujat %
2020	140	25	17 %
2021	103	36	34 %
2022	103	22	21 %
2023	74	31	41 %
2024	45	17	37 %

Alla olevassa taulukossa on selvitetty aiemman jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet, toimenpiteet niiden saavuttamiseksi sekä tulokset.

TAVOITE	TOIMENPIDE	TULOS
Parantaa tai säilyttää rodun perinnöllinen terveydentila sekä käyttöominaisuudet nykyisellä tasolla.	Kerätään, seurataan ja analysoidaan luotettavaa ja monipuolista koe- ja tutkimustietoa Suomessa. Myös kansainvälinen tieto käytetään saaduista osin hyväksi. Kannustetaan koiranomistajia osallistumaan kokeisiin, näyttelyihin ja terveystarkastuksiin. Jalostuskoirat tarkastetaan PEVISA:n ohjeen mukaisesti.	Rodun terveydentila ja käyttöominaisuudet ovat säilyneet samalla tasolla. Rodun koekäynnit ovat vähentyneet selvästi, joka jatkossa saattaa vaikeuttaa käyttöominaisuuksien arviointia.
Edesautetaan kasvattajien pyrkimyksiä jalostaa rotua tutkimalla, tukemalla sekä informoimalla. Rodun hyvinvointia edistetään.	Rotujärjestö pyrkii ohjaamaan ja opastamaan kasvattajia sekä rodun harrastajia.	Koiria on tutkittu PEVISA-ohjeen mukaisesti sekä käytetty verikokeissa DNA-testejä varten. Kasvattajia on informoitu jäsenlehdessä ja internetissä.
Rodun toivotaan pysyvän metsästäjien omistuksessa ja leviäminen pelkäksi seurakoiraksi pyritään estämään.	Informoidaan kasvattajia, että koirat luovutetaan ensisijaisesti metsästäjille.	Koirat ovat pääsääntöisesti metsästyskäytössä.
Rodun suosio pyritään pitämään nykyisellä tasolla.	Pyydetään kasvattajia jalostamaan koiriaan maltillisesti ja suurta harkintaa käyttäen.	Rodun rekisteröintimäärät ovat vähentyneet jopa siinä määrin, että tarvitaan toimenpiteitä rekisteröintien lisääntymiseksi.
Vältetään ”matadorijalostusta”.	Sukusiitokset suoritetaan erittäin suurta harkintaa käyttäen ja sukusiitoskerroin ei saa nousta yli 3,125 % kahdeksaan sukupolveen laskettuna. Yksilön jälkeläisten tai lastenlasten lukumäärä ei saa ylittää 30 jälkeläistä PEVISA-vaatimusten mukaan uroksille rekisteröidään enintään 30 jälkeläistä. Pentue, jossa luku ylittyy rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.	Sukusiitos on laskenut. Käytetyimmistä uroksista valtaosan kohdalla ns. matadorijalostuksen luvut ylittivät tarkasteltaessa ajanjaksoa 2014-2024, mutta 2020-2024 välisenä aikana yksikään uros ei ole ylittänyt 30 pennun rajaa. PEVISA on toiminut hallintakeinona jälkeläismäärissä.
Kiinnitetään luonteeseen kokoajan huomiota, jotta ne säilyvät vähintään nykyisellä tasolla.	Luonteentestauksia seurataan mm. koe- ja näyttelykäyntien avulla. Seurataan myös koirien ongelmia kotiloissa. Vältetään vihaisten tai muiden elämänlaatua selvästi alentavista sairauksista kärsivien koirien jalostuskäyttöä.	Jalostukseen on käytetty hyväluonteisia koiria. Saksanmetsästysterriereiden omistajille on toteutettu kysely kotikäyttäytymisestä, jolla on selvitetty mahdollisia ongelmia kotiloissa. Kyselyn perusteella tilanne on hyvä.
Pyritään säilyttämään kokeisiin osallistumisprosentti korkealla tasolla. (LUT 80-90 % ja LUME 15-20 % vuosittaisesta rekisteröintimäärästä)	Kannustetaan koirien omistajia osallistumaan rodun käyttökokeisiin.	Vuosina 2020-2024 LUT-kokeiden osallistumisprosentti on ollut 2-61 % ja LUME-kokeiden 23-55 % vuosittaisesta rekisteröintimäärästä.
Voimakkaat metsästysvietet omaavan koirarodun tulee olla terve.	Pyritään avoimuuteen ja ahkeraan koirien tutkimisiin myös muiden kuin jalostuskoirien osalta. Sairastapaukset tilastoidaan ja aineistoa tutkitaan ja sairaustapauksista tiedotetaan kasvattajille.	Rotu on säilynyt suhteellisen terveenä. Mm. silmätauteista PRA:ta tai kortikaalista kataraktia ei ole todettu vuosina 2020-2024 tutkituilla koirilla. Polvia on tutkittu yhteensä 34 koiralta, joista 32 on ollut terveitä. PLL-geenitestitulokset on mahdollista tallentaa jalostustietokantaan.

Ulkomuodoltaan rotumääritelmää vastaava saksanmetsästysterrieri.	Päänäyttelytuomarit valitaan huolella ja pidetään päänäyttelyn osallistumiskynnys alhaisena. Keskustellaan kasvattajien kanssa rotumääritelmän tulkinnasta, jotta he ymmärtävät oikean rotutyypin mallin. Kasvattajia tulee opastaa kiinnittämään huomioita koiran kokoon ja mittasuhteisiin.	Päänäyttelyissä on ollut vuosina 2020-2024 17-36 koiraa, joka on keskimäärin 17-37 % vuosittaisista rekisteröinneistä. Osallistumishalukkuus päänäyttelyyn on laskenut. Rotumääritelmän tulkinnasta on julkaistu artikkeli yhdistyksen internetsivuilla. Kasvattajia on pyydetty kiinnittämään huomioita rodun kokoon.
Suosittelaa korkeuden ja rinnanympäryksen mittaustulosten merkitsemistä koirien arvosteluihin.	Panostetaan ulkomuototuomarikoulutukseen ja tuomareiden ajan tasalla pitämiseen.	Päänäyttelyissä koirat on mitattu. Muissa näyttelyissä mittaaminen keskittyy lähinnä säkäkorkeuteen.
Huolehditaan siitä, että rotu ei jakaannu näyttely- ja käyttölinjaisiin koiriin.	Jalostukseen käytettäväksi suositellaan koiria, jotka ovat saaneet B- tuloksen luolakoirien taipumuskokeissa (LUT) tai hyväksytyn tuloksen luolakoirien metsästyskokeessa. (LUME). Suositellaan koiria käytettävän myös vesiriistakokeessa (VERI). Muotovalion arvoon vaaditaan vähintään yksi käyttökoetulos rodunomaisesta kokeesta.	Rotu ei ole jakaantunut näyttely- ja käyttölinjoihin.
Toteutetaan puolueetonta informointia kasvattajalle.	Aktivoidaan kasvattajia ja harrastajia kysymään jalostustoimikunnalta ajankohtaisia kuulumisia ja ohjausta yhdistelmiä suunnitellessaan.	Tässä ei ole onnistuttu. Tilannetta on parannettu viimeisen vuoden aikana mm. lisäämällä tiedottamista hallituksen toimista ja pyrkimällä aktivoimaan jäsenistöä tekemään aloitteita.
Parannetaan kaikin keinoin palvelua kasvattajia kohtaan.	Julkaistaan rotulehdessä säännöllisesti jalostusasioita ja ajankohtaisia artikkeleja sekä järjestetään koiranjalostukseen liittyviä tilaisuuksia.	Jäsenlehdessä on ollut säännöllisesti ko. artikkeleita ja kasvattajille suunnattuja koiranjalostukseen liittyviä tilaisuuksia on järjestetty, mutta ei ole ollut osallistujia.
Aktiivinen yhteistyö kasvattajien ja jalostustoimikunnan välillä.	Lisätään luottamusta rotujärjestöä kohtaan.	Jalostustoimikunta ei ole saanut aikaan parasta mahdollista yhteistyötä kasvattajien kanssa.

Tuloksista on nähtävissä, että rotujärjestön käsityksen mukaan PEVISA- ja jalostussuosituksset ovat pääsääntöisesti ajan tasalla. Jalostusmateriaalin lisäämiseksi päätettiin vuonna 2013 nostaa sukusiitosprosenttia 6,25 %:iin viidellä sukupolvella laskettuna.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Saksanmetsästysterrieri toimii tulevaisuudessakin sen alkuperäisessä tarkoituksessa. Sen tulee olla terve, sisukas, peräänantamaton, taisteluntahtoinen, metsästysintoinen ja monikäyttöinen metsästyskoira.

Rotujärjestön ja kasvattajien tärkein tehtävä on säilyttää saksanmetsästysterrieri terveenä ja toimivana metsästyskoirana, noudattaen jalostuksen ohjesääntöä. Rotujärjestö kerää, seuraa ja analysoi luotettavaa ja monipuolista koe- ja tutkimustietoa Suomessa. Kansainvälinen tieto käytetään myös saaduista osin hyväksi.

Rotujärjestö kannustaa koiranomistajia osallistumaan kokeisiin, näyttelyihin ja terveystarkastuksiin, jotta saamme tarvitsemaamme tietoa rodun tämän hetken tilasta.

Tavoitteena on parantaa tai säilyttää tällä tasolla rodun perinnöllistä terveydentilaa sekä käyttöominaisuuksia. Rodun toivotaan pysyvän metsästäjien omistuksessa ja leviäminen pelkäsi seurakoiraksi pyritään estämään mm. informoimalla kasvattajia.

Saksanmetsästysterrierin oletetaan tulevaisuudessa valtaavan monipuolisemman metsästyskoiran maineen mm. noutavana, jäljestävänä sekä ajavana koirana. Pienpetokannan ja raivotautivaaran kurissa pitämiseksi on luonnollista jatkaa hyvien luolakoirien kasvattamista. Jäljestämistä on syytä kaikin tavoin aktivoida. Saksanmetsästysterrierin käyttö esim. kyyhkysen noutamiseen varsinkin ennen viljan puintia on perusteltua jo koiran pienen koon vuoksi. Myös sorsanmetsästyksessä voi hyödyntää koiran innokasta noutamisviettiä. Oman haasteensa antaa lisääntyvä kauriinmetsästys. Ajavana koirana saksanmetsästysterrieri puolustaa paikkaansa vain pienillä metsästysalueilla.

Rotu ei saa jakaantua erillisiin näyttö- ja käyttölinjoihin. Saksanmetsästysterrieri tullaan säilyttämään metsästyskoirana, josta omistaja voi kouluttaa haluamansalaisen metsästyskaverin.

Säilyäkseen sellaisena myös tulevaisuudessa on rodun kannalta tärkeää säilyttää jalostuspohja riittävän laajana ja vaalia psyykkisesti vahvoja, luonteeltaan terveitä ja fyysisesti kaikin puolin elinvoimaisia koiria. Rodun suosio tulevaisuudessa tuskin kasvaa räjähdysmäisesti, jolloin rekisteröintimäärissäkään ei tapahtune suuria muutoksia.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

- Jalostuskoiralle suositellaan vähintään luolakoirien taipumuskokeesta B-asteen/ LUT1 hyväksytty tai metsästyskokeen (LUME) hyväksytty tulos.
- Suositaan metsästyskokeen (LUME) hyväksytysti suorittaneita ja vesiriista (VERI) kokeessa palkittuja jalostuskoiria
- Jalostuskoirien tulee olla palkittu näyttelyissä vähintään HYVÄ- palkinnolla.
- Jos koira on saanut näyttelyissä arvosteluun maininnan todetusta aggressiivisuudesta tai koetuumari on huomauttanut arvostelussaan koiran luonteesta vihaisuutta, sitä ei suositella käytettäväksi jalostuksessa. Kasvattajan tulee itsensä olla kriittinen jalostuskoiran luonteen suhteen.
- Sukusiitoskerroin ei saa ylittää 6.25 % viiteen sukupolveen laskettuna.
- Jalostuskoirat ovat silmätarkastettava PEVISA:n mukaisesti ja Kennelliiton ohjetta noudattaen.
- Jalostuksessa käytetään mahdollisimman korkealuokkaista materiaalia. Jalostuskoiran valinnassa tulee kiinnittää huomiota paitsi koiraan itseensä, myös sen mahdollisten jälkeläisten ja muiden sukulaisten laatuun. Koirien ulkomuotoa ja karvapeitettä arvioidessa pidetään kuitenkin käyttöominaisuudet etusijalla. Yhdistelmien suunnittelussa otetaan huomioon koiran metsästysinto ja –ominaisuudet, luonne, todettujen vikojen ja sairauksien periytyvyys sekä yhdistelmän vaikutus koko populaatioon.
- Kaiken kaikkiaan jalostuskoiran tulee olla terve, metsästysintoinen, rotumääritelmän mukainen ja lisääntymiskykyinen saksanmetsästysterrieri.
- Jalostustoimikunta ohjaa ja neuvoo kasvattajia ja harrastajia sekä seuraa pentujen rekisteröintiä. Toimikunta voi antaa myös omia suosituksiaan jalostustiedusteluihin. Kyselyt ja vastaukset arkistoidaan.
- Rodun PEVISA-määräykset vaativat silmätarkastustuloksen kaikilta jalostuskoirilta. Koira on tarkistettava silmien osalta jo ennen astutusta. LL, PRA sekä kortikaalinen katarakta -sairaahan koiran jälkeläisiä ei rekisteröidä. Vaikka PEVISA-ohjelmasta päätettiin poistaa polvitutkimuspakko vuoden 2016 alusta, vakavampaa polviluksaatiota sairastavan koiran jalostuskäyttö tulee harkita tarkasti, eikä niitä suositella käytettäväksi jalostuksessa kuin hyvin perustellusti.
- LL, perinnöllinen kaihi (ent. HC), PRA, entropion tai glaukooma sairastavaa koiraa, sen sisaruksia tai sairaan koiran ensimmäisen polven jälkeläisiä ja vanhempia ei tule käyttää jalostukseen. DNA:lla testatun LL-kantajakoiran voi astuttaa terveperimäisellä koiralla.
- Kasvattajia kannustetaan kiinnittämään huomiota kaikkiin rodussa esiintyviin sairauksiin. Jalostuskoiran tulee olla kaikin puolin terve ja lisääntymiskykyinen koira. Geenipoolia supistamatta, resessiivisesti periytyviä silmänsairauksia, toisen asteen tai siitä vakavampaa patellaluksaatiota, autoimmuunisairauksia, idiopaattista epilepsiaa, allergioita, vihaista tai muuta koiran elämän laatua selvästi alentavista sairauksista kärsiviä koiria ei tule käyttää jalostukseen. RD ja PPM; parituskumppanin on oltava terve.
- Kiinnitetään huomiota hammaspuutoksiin, purentoihin sekä kapealeukaisuuteen. Suositaan täysihampaisia, tervepurentaisia ja vahvaleukaisia koiria.
- Yksittäisten koiran käyttöä seurataan ja liikakäytöstä tiedotetaan. Jälkeläisten määrän lisäksi seurataan lastenlasten määrää. Jalostusehdotuksissa pyritään välttämään urosta, jolla on läheinen esi-isä isoisäkäyrän alkupäässä. Vältetään matadorijalostusta kaikin keinoin. Yksilöä on käytetty liikaa jalostukseen, kun sen jälkeläismäärä tai lastenlasten määrä ylittää 30 rajan (5 % neljän viimeisen vuoden rodun rekisteröintimäärästä).

6.3. Rotujärjestön toimenpiteet

Rotujärjestö edesauttaa kasvattajien pyrkimyksiä jalostaa rotua tutkimalla, tukemalla sekä informoimalla. Rodun hyvinvointia edistääkseen rotujärjestö pyrkii ohjaamaan ja opastamaan kasvattajia sekä rodun harrastajia.

Rodun suosio pyritään pitämään nykyisellä tasolla. Toivotaan, että kasvattajat jalostavat koiriaan maltillisesti ja suurta harkintaa käyttäen.

Rotujärjestön asettamiin tavoitteisiin on mahdollista päästä vain silloin, kun mahdollisimman moni kasvattajista ja koiranomistajista saadaan sitoutumaan ohjeiden noudattamiseen. Tällä hetkellä suuri osa kasvattajista on tiedostanut jalostuksen pelisäännöt, mutta toimivat itsenäisesti. Rotujärjestön tavoitteena on aktivoida kasvattajia ja harrastajia kysymään jalostustoimikunnalta ajankohtaisia kuulumisia ja ohjausta yhdistelmiä suunnitellessaan. Näin toteutamme puolueetonta informointia kasvattajalle.

Rotujärjestön tulee kaikin keinoin parantaa palveluaan kasvattajia kohtaan mm. julkaisemalla rotulehdessä säännöllisesti jalostusasioita ja ajankohtaisia artikkeleja. Sen tulee myös järjestää koiranjalostukseen liittyviä tilaisuuksia. Ilman osapuolten yhteistyötä ei voida puhua koko koirakannan kehittämisestä Suomessa.

Rotujärjestön tavoitteeksi asetetaan aktiivinen yhteistyö kasvattajien ja jalostustoimikunnan välillä. Jotta kasvattajat ja harrastajat motivoituisivat rodun säilyttämiseen tällä tasolla sekä sen kehittämiseen, heidän tulisi voida tuntea luottamusta rotujärjestöä kohtaan.

Luonne ja käyttöominaisuudet

Koirien luonteeseen kiinnitetään kokoajan huomiota, jotta ne säilyvät vähintään nykyisellä tasolla. Luonteentestauksia seurataan mm. koe- ja näyttelykäyntien avulla.

Rodun erikoisalueena pidetään edelleenkin pienpetojen, turkisriistan ja vesilintujen metsästystä. Kouluttamalla koirasta voi saada hyvän kaverin myös kyyhkysten, jänisten, näätien ja hirvien metsästykseseen.

Maamme kauriskantojen lisääntymisen myötä tämä metsästysmuoto näyttlee entistä tärkeämpää osaa metsästäjien keskuudessa. Koiraa voi metsästystilanteessa käyttää myös ajavana koirana. (Metsästyslaissa on määritelty säkäkorkeus koirille, jotka saavat ajaa kaurista.)

Hyvän hajuaistin vuoksi saksanmetsästysterrieri jäljestää verijälkeä mielellään. Vahvat riistavaistot omaavana rotuna kouluttaminen voi kuitenkin tuottaa haasteita. Haavoittuneiden ja loukkaantuneiden eläinten jäljestäjinä saksanmetsästysterrierit ovat kunnostautuneet juuri hyvän hajuaistin vuoksi.

Kokeisiin osallistumisprosentti on pyrittävä säilyttämään korkealla tasolla ja pyrittävä siihen, että LUT-koekäynnit säilyisivät 80-90 % vuosittaisesta rekisteröintimäärästä. LUME-koekäynnit säilyisivät 15-20 % vuosittaisesta rekisteröintimäärästä. Metsästystilanteiden tärkeyttä jalostuskoiria puntaroitaessa ei pidä unohtaa. Ne ovat erinomaisia jalostusmittareita.

Seurataan myös koirien ongelmia kotioiloissa.

Terveys

Terveystavoitteena pidettäköön, että voimakkaat metsästysvietit omaavan koirarodun tulee olla terve. On tärkeää, että

käyttökoira on fyysisesti terve. Uusia silmänsairaukstopauksia todetaan vuosittain. Vain avoimuudella ja ahkeralla koirien tutkimisella voimme pitää koirakantamme suhteellisen terveenä. Tuontikoirien taustat tulisi tutkia mahdollisimman tarkasti mahdollisten perinnöllisten sairauksien varalta. Suomen koirakanta polveutuu pitkälti saksalaisista ja ruotsalaisista koirista sekä linjoista, joissa on todettu perinnöllisiä sairauksia. Myös muitakin kuin jalostuskoiria tulee tutkia, näin saadaan tietoa muistakin koirista.

LL-geenitestin olemassaolo mahdollistaa LL-mutaatiota sairastavien koirien sulkemisen jalostuksen ulkopuolelle. LL sairastavaa koiraa tai sen sisarusia tai sairaan koiran ensimmäisen polven jälkeläisiä ja vanhempia ei tule käyttää jalostukseen. Myöskään kahden LL-geenimutaatiota kantavan koiran yhdistämistä ei suositella.

Ulkomuototavoitteena on ulkomuodoltaan rotumääritelmää vastaava saksanmetsästysterrieri.

On hyvä muistaa, että näyttelyissä annetaan arvio koiran ulkomuodosta suhteessa rotumääritelmään. Kilpaileminen eri-ikäisten koirien kesken ei ole tarkoituksenmukaista.

Päänäyttelytuomarit valitaan huolella.

Pidetään päänäyttelyn osallistumiskynnys alhaisena.

Rotujärjestön tulee panostaa ulkomuototuomarikoulutukseen ja paneutua tuomareiden ajan tasalla pitämiseen. Kasvattajien kanssa tulee keskustella rotumääritelmän tulkinnasta, jotta he ymmärtävät oikean rotutyypin mallin. Kasvattajia tulee opastaa kiinnittämään huomioita koiran kokoon ja mittasuhteisiin, rungon vahvuuteen, vahvaan päähän, jossa on oikea ilme. Myös hampaiden laskeminen ja oikean purennan toteaminen vaativat opastusta. Lisäksi kasvattajien tulisi erottaa oikea sukupuolileima. Näitä kaikkia asioita tulee pohtia yhdistelmiä suunniteltaessa.

Rotujärjestön ja kasvattajien on huolehdittava, että rotu ei jakaannu näyttely- ja käyttölinjaisiin koiriin. Tätä on pyritty säätelemään mm. sillä, että saksanmetsästysterrieriltä vaaditaan tietyt käyttökoetulokset ennen muotovalion arvon saavuttamista. Mm. luolakoirien taipumuskokeesta vaadittavat 2 x LUTB -asteen tulokset säätelevät koirien kokoa sopivaksi. Saksanmetsästysterrierien näyttely- ja koetulokset julkaistaan vuosittain tulokirjassa.

Hyvä lihaskunto auttaa koiraa suoriutumaan tehtävistään metsästyskoirana.

Rotujärjestö suosittelee jalostukseen käytettäväksi koiria, jotka ovat saaneet näyttelyissä vähintään laatuarvostelun hyvä ja B-tuloksen luolakoirien taipumuskokeissa (LUT) tai hyväksytyt tulokset luolakoirien metsästyskokeessa (LUME). Suositellaan koiria käytettävän myös vesiriistakokeessa (VERI), jotta saamme monipuolisempaa koetietoa koirasta. Käytännön metsästystilanteet ovat erinomaisia testaustapoja. Rodun päänäyttelyn tuomarit ovat rodun asiantuntijoita, jotka antavat jalostustoimikunnalle sekä monelle valveutuneelle saksanmetsästysterrierikasvattajalle ja -harrastajalle oppia ja ulkomuodon jalostustavoitteita tulevaisuuden varalle. Korkeuden ja rinnanympäryksen mittaustulosten merkitseminen koirien arvosteluihin auttavat mittasuhteiden arvioinnissa.

Tietojen kerääminen

Tietoa käyttökokeista voimme kerätä arvostelulomakkeista, koska yksi kappale tulee rotujärjestölle. Myös kokeiden ylituomarit sekä alueelliset LUT -kouluttajat informoivat tarvittaessa yhdistystä. Näyttely- ja koetulokset sekä terveystiedot saamme kerättyä Koiranet -järjestelmästä sekä virallisista silmätutkimuslomakkeista. Avoimuus sairauksien ja vikojen informoimisessa palvelee kasvattajia parhaiten.

Yleistä jalostuksen tavoitteista

Jalostuksen tärkeimpänä tavoitteena tulee pitää periksi antamatonta metsästysintoa ja sitkeyttä. Huolehtia tulee myös perinnöllisistä sairauksista ja vioista sekä terveestä luonteesta, joita tulee seurata. Perinnölliset viat kuten häntäviat, kivesviat sekä erilaiset purentaviat ja hammaspuutokset eivät vaadi entistä käytäntöä enempiä toimenpiteitä. Toivotaan, että vialliset

yksilöt karsitaan jalostuksesta mm. näyttelyarvostelujen pohjalta. On syytä seurata rodun silmäsairauksia. Nämä seikat yhdessä ovat johtaneet saksanmetsästysterrierin liittymisen PEVISA -ohjelmaan.

Jalostusneuvojat valitaan henkilöistä, jotka ovat roduntuntijoita, mieluummin vähintään LUT -kouluttajapätevyyden omaavia, käytännön metsästystä harrastavia sekä perinnöllisyysoppiin riittävästi perehtyneitä henkilöitä. Diplomaattista asiantuntijataitoa ja riittävää objektiivisuutta asioihin painotamme myös hyvältä jalostusneuvojalta.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet, varautuminen ongelmiin

Rodun vahvuuksia ja heikkouksia sekä uhkia ja mahdollisuuksia

Populaatio	Vahvuudet	Heikkoudet
Luonne ja ulkomuoto	- Sukusiitosaste pienentynyt - Tuontikoirat laajentavat koirakantaa, viime vuosina koiria on tuotu useammista eri maista. - Rodun monimuotoisuus - Rotu ei ole jakaantunut näyttely- ja käyttölinjoihin	- On käytetty liikaa samoja ja saman sukuisia koiria jalostukseen - On käytetty vain pientä osaa terveistä ja hyvistä koirista jalostukseen
		- Huolimattomilla yhdistelmillä saadaan helposti sukusiitosaste liian korkeaksi - Tuontikoirat yleensä tuntemattomia
		- Huolellisen suunnittelun puute - Pieni kannankoko
	Vahvuudet - Suhteellisen terveluonteinen - Helppohoitoinen - Vaatimaton - Luonteen kovuus ja sitkeys - Ulkomuodoltaan EH-tasoinen - Kooltaan sopiva - Suhteellisen terveluonteinen	Heikkoudet - Jotkut yksilöt yliviikkaita sekä stressiherkkiä - Joissakin yksilöissä tavataan sosiaalisuuden puutetta sekä tappelunhaluisuutta - Turkin nyppiminen - Etuosan heikkoudet - Sukupuolileiman hälväneminen - Leukojen kapeus

Käyttöominaisuudet	Vahvuudet	Heikkoudet
Terveys ja rakenne	- Suosittu luolakoiria - Toimiva luolakoiria - Suomessa on hyvä riistakanta - Monipuolinen metsästyskoira (käyttö vesiriistalla ja ajavana lisääntynyt) - Hyvä hajuaisti - Erinomainen metsästysinto	- Pieni kannankoko - Luolakoekäyntien (LUT ja LUME) väheneminen
Markkinapotentiaali	Vahvuudet - Suhteellisen terve koirakanta - Todettuja silmäsairauksia vähän	Heikkoudet - Hammaspuutokset - Jalostuskoirien taustoja ei tunneta tarpeeksi yhdistelmää suunniteltaessa - Silmäsairaita sukuja linjataan edelleen

Lisääntyminen	- Ei tarvetta markkinapotentiaalille, kysyntä on sopiva rekisteröintimääriin nähden - Ei ole muotirotu - Pentujen luovutus metsästäjille	Koiria ei käytetä jalostukseen määrällisesti riittävän paljon.
	Mahdollisuus Hyvä lisääntymiskyky	Uhka Kanta on suppea, käytetään liikaa samoja koiria jalostuksessa
	- Helpot astutukset - Normaalit synnytykset	
Käyttöominaisuudet	Mahdollisuus - Yhteistyön kehittäminen pitkän kokemuksen omaavien kasvattajien ja harrastajien kanssa - Yhteistyö muiden maiden kanssa - Monipuolisuuden hyödyntäminen - Pennunostajien tietotaidon lisääminen - Riistakanta ei häviä Suomesta	Uhka - Löyisyys lisääntyy riistatyöskentelyssä - Väärien sukulinjojen yhdistäminen ja metsästysinnon heikkeneminen. - Suurpetotilanteen aiheuttamat riskit koirien työskentelylle.
Markkinapotentiaali	Mahdollisuus - Suosittuna luolakoirana ottanut paikkansa metsästäjien keskuudessa - Kasvattajat voivat valita kenelle myyvät pennut	Uhka Liiallinen kilpailuhenki ja kunnianhimoisuus sekä menestymisen pakko voi johtaa epäasiallisiin jalostusvalintoihin

Varautuminen ongelmiin

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Jalostuspohja kaventuu	Jalostuskoirien sukulaisuudet ja yksittäisten koirien liiakäyttö. Kapea geenipohja	Sukusiitosasteen huomioonottaminen Huolellinen yhdistelmien suunnittelu	Sukulaisuutta seurataan mm. KoiraNet -ohjelman avulla 8:ssa sukupolvessa. Tietoa tilastoidaan ja siitä tiedotetaan jäsenistölle	Jalostuspohja kaventuu ja sairaudet lisääntyvät. Metsästysominaisuudet heikkenevät Monimuotoisuus häviää.

Kasvattajien, harrastajien ja rotujärjestön välisen aktiivisen yhteistyön puute	Ei saada avoimesti oikeaa tietoa koirien sairauksista Ei saada aina oikeaa tietoa koirien metsästysominaisuuksista Ei sitouduta JTO:aan tarpeeksi	Kannustetaan avoimuuteen ja yhteistyöhön sidosryhmien kesken Kannustetaan noudattamaan JTO:aa	Otetaan vastuuta yhdistelmiä tehtäessä Kerrotaan avoimesti todetuista puutteista Tiedotetaan todetuista diagnooseista Avoimella keskustelulla Asiallisella tiedottamisella JTO:n sisällön merkityksen ymmärtäminen	Tietojen vaihto osapuolten välillä heikkenee, tai loppuu kokonaan (esim sairaudet) ja näin tapahtuessa yhteistyön uudelleen käynnistäminen on hankalaa. Rodun terveystilanne ja käyttöominaisuudet saattavat kärsiä tiedonvaihdon puuttuessa.
Epärodulliset piirteet yleistyvät	Vääränlaiset jalostusvalinnat. Väärien piirteiden ihannointi Informaation puute Huolimattomat jalostusvalinnat Puutteellinen tieto jalostuskoirien, niiden sukulaisten tai jälkeläisten koosta	JTO:n merkityksen korostaminen ja sen sisällöstä tiedottaminen Rotumääritelmän tunteminen Mittauskehotus ulkomuototuomareille, koon merkitseminen näyttelyarvosteluun Päänäyttelyn tarkoitus Vältetään liian suurien ja pienien koirien jalostuskäyttöä	Tiedostetaan koiran puutteet Informaation lisääminen Avoimuudella ja rehellisyydellä Julkaistaan artikkeleja rotulehdessä Järjestetään mahdollisia koulutustilaisuuksia kasvattajille, tuomareille sekä jäsenille Koirien koon säilyttämien rotumääritelmän mukaisena, akselilla 33 cm – 40 cm	Rotu ei täytä rotumääritelmän vaatimuksia Toimimaton metsästyskoira Rotu ei sovellu enää luolametsästyksen liian ison kokonsa vuoksi Liian suurilla koirilla ei voida osallistua taipumuskokeisiin Liian pienellä koiralla metsästyksen tehokkuus laskee.
Terveys-ongelmat yleistyvät	Jalostukseen käytetään koiria, joilla on selvä riski periä perinnöllisiä sairauksia Sukusiittoisuus Ei seurata tarpeeksi rodun kokonaistilaa.	Terveystutkimuksia lisätään Rehellisyys ja avoimuus Sukulaisuusien huomioonottaminen DNA-verinäytteiden kerääminen LL-mutaatiota kantavien ja sairastavien koirien löytämiseksi	Käytetään jalostukseen vain terveitä koiria Avoin keskustelu Asiallinen tiedottaminen Yhteistyö jalostustoimikunnan kanssa	Sairas koira kärsii Jalostuskoirat vähenevät ja sukusiitosaste suurenee Monimuotoisuus pienenee. Syntyy kustannuksia kasvattajalle ja omistajalle Mahdollinen koiran lopettaminen
Käyttökokeiden määrä vähenee tai ne loppuvat kokonaan	Nykyajan etiikka Taipumuskokeet suuritöisiä järjestää Kokeen järjestäjiltä vaaditaan vähintään LUT-kokeiden kouluttajakoulutus	Rotujärjestö yhteistyössä Kennelliiton ja muiden luolakoirarotujärjestöjen kanssa seuraavat kokeiden tilannetta ja tarvittaessa neuvottelevat asioista Rotujärjestön edustus ylituomarikollegiossa	Noudatetaan annettuja ohjeita kokeiden järjestämisessä Yhteistyössä eteenpäin!	Luolakoiria ei voida kaikilta osin testata taipumuskokeissa Jalostuskoirien tietyt ominaisuudet jäävät selvittämättä, taipumukset heikkenevät Jalostuksen ohjaus vaikeutuu.

				Koirat saattavat joutua kokemattomina käytännön metsästystilanteisiin
Rotu jakaantuu käyttö-, ja näyttelylinjaisiin koiriin	Jalostuksessa aletaan suosia koiria, joilla ei metsästetä Vastaavasti metsästäjät eivät vie koiriaan kokeisiin tai näyttelyyn Harrastajat jakaantuvat näyttelyssä käyviin tai metsästäjiin Kasvattajat eivät ole enää niin tarkkoja kenelle koiranpennut myyvät Metsästysinto heikentyy, ns. riistavapaat koirat myydään seurakoiriksi	Rotujärjestö suosittelee jalostukseen vain koetuloksia omaavia koiria Kannustetaan saksanmetsästysterrierien omistajia osallistumaan LUT-, LUME- ja VERI -kokeisiin Metsästystilanteiden arviointi Kesäleirin monipuoliset kokeet, päänäyttely sekä asiantuntijoiden luentoja	Saada kasvattajat tiedostamaan rodun alkuperäinen tarkoitus jalostaessaan koiria Noudatetaan JTO:aa valittaessa jalostuskoiria Innostetaan jäsenistöä kokeisiin koirillaan Rotulehden sisältö säilytetään käyttökoirapainotteisena Muotovalionarvosäännön säilyttäminen Jalostuskoirilta vaaditaan käyttökoetulokset	Geenipoolin kaventuminen Oikean saksanmetsästysterrierityypin katoaminen Alkuperäisen käyttötarkoituksen katoaminen Rodun monimuotoisuus pienenee ja geenipohja kapenee jalostettaessa käyttö-, ja näyttelylinjaisia koiria Rotutyypin vääristyy

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

- Seurataan geenipohjan laajuutta ja koirien liikakäyttöä
- Kasvattajien ja toimikunnan välinen yhteistyö, avoimuus ja rehellisyys
- Jalostusneuvonta ja tiedon keruu sekä sen hyödyntäminen
- Silmätutkimusten jatkaminen ja terveystuloksista tiedottaminen
- Analysoidaan sekä tehdään johtopäätöksiä KoiraNet -ohjelmasta saaduista terveystuloksista
- Jalostuskoirien jälkeläislaadun seuranta
- Tuontikoirien taustojen tarkemmat selvitykset (vähintään viisi sukupolvea)
- Asiallinen ja tehokas tiedottaminen
- Kesäleirillä kokeiden ja päänäyttelyn järjestäminen yhdessä muiden toimikuntien kanssa
- Verinäytteiden kerääminen kortikaalisen kataraktan tutkimukseen
- Osallistutaan ulkomuototuomarikoulutusten järjestämiseen
- Jalostuksen ohjesäännön päivittäminen

2026-2027	2028
Jalostusraportit vuosikokoukselle	Jalostusraportit vuosikokoukselle

Yhdistyksen järjestämät luolakokeet	Yhdistyksen järjestämät luolakokeet
Yhdistyksen järjestämät vesiriistakokeet	Yhdistyksen järjestämät vesiriistakokeet
Rodun päänäyttely	Rodun päänäyttely
Kesäleiri	Kesäleiri
Ärinätorin jalostuksellinen sisältö	Ärinätorin jalostuksellinen sisältö
Kotisivujen päivittäminen ajallaan	Kotisivujen päivittäminen ajallaan
Terveys- ja käyttäytymiskyselyt	Kasvattajakyselyt

2029-2030
Jalostusraportit vuosikokoukselle
Yhdistyksen järjestämät luolakokeet
Yhdistyksen järjestämät vesiriistakokeet
Rodun päänäyttely
Kesäleiri
Ärinätorin jalostuksellinen sisältö
JTO:n yhteenvedot 2021-2025
Kotisivujen päivittäminen ajallaan
JTO:n päivitys ja jatkon hakeminen

Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta

Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan viiden vuoden välein jalostuksen tavoiteohjelman päivittämisen yhteydessä tai tarvittaessa aikaisemminkin. Suuri osa asetetuista tavoitteista on saavutettavissa vain pitkäjänteisellä työllä. Viisi vuotta on lyhyt aika arvioida edistymistä, siksi saksanmetsästysterrierikannan kehittymistä tuleekin seurata jatkuvasti. Helppoja arviointikohteita ovat muun muassa tutkimustulokset, koekäyntien määrät ja niissä saavutetut arvioinnit, unohtamatta ulkomuodon kehittymisen seuraamista näyttelytuloksista. Rodun kesäleirin koe- ja näyttelytarjonta on yksi tärkeimmistä jalostustarkastustilaisuuksista.

Käyttöominaisuuksien, terveyden ja hyvän luonteen ylläpitäminen ja niiden edelleen parantaminen ovat pitkäaikaisia tehtäviä, joissa eteneminen tulee olemaan erittäin hidasta. Uskomme kuitenkin, että saksanmetsästysterrieri on vielä vuosikymmenienkin päästä tavoittelemisen arvoinen ja monipuolisten ominaisuuksiensa johdosta arvostettu metsästyskoirarotu.

Rotujärjestön jalostustoimikunta on ensisijainen elin, joka vastaa jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisen seurannasta. Jalostustoimikunta toimii vuosikokouksen valitsemana hallituksen alaisuudessa, joten hallitus viime kädessä valvoo tavoiteohjelman noudattamista. Rotujärjestö on velvollinen huomioimaan jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet vuotuista toimintasuunnitelmaansa laatiessaan.

Erilaiset vuosittaiset tilastoinnit helpottavat hahmottamaan sitä kehityssuuntaa, johon rodussa ollaan menossa. Kennelliiton KoiraNet -tietokanta on erinomainen työkalu tässä asiassa. Kesäleiri, vuosikokous, Ärinätori sekä kotisivut ovat foorumeja, joilla tietoa jaetaan. Yhdistys kannustaa keskustelemaan asioista avoimesti.

Päivitetään tavoiteohjelma vuoden 2025 aikana. Samalla tehdään johtopäätökset tavoiteohjelman toteutumisesta. Viisivuotiskauden päivityksessä otetaan huomioon rodun kehityssuunta ja korjataan se tarvittaessa tavoitteiden mukaiseksi.

Jalostuksen tavoiteohjelma on esillä kokonaisuudessaan yhdistyksen internet-sivuilla osoitteessa www.saksanmetsastysterrierit.org. Sitä päivitetään tarvittaessa, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein. Vuosikokous hyväksyy kaikki päivitykset tai antaa jalostustoimikunnalle tai hallitukselle päivitysoikeuden.

Saksanmetsästysterrierin jalostuksen keskeisiä tavoitteita ovat:

- Rodun geneettisen monimuotoisuuden turvaaminen, rodun jalostuspohja on tällä hetkellä keskinkertainen
- Rodunomaisen luonteen säilyminen
- Käyttöominaisuuksien tällä tasolla pitäminen sekä niiden edelleen kehittäminen
- Koiran elämän ja sen pidon ja käytön kannalta vakavimpien perinnöllisten sairauksien ja vikojen vähentäminen ja niiden leviämisen ehkäiseminen
- Rotutyypillisen ulkomuodon säilyttäminen ilman turhaa liioittelua
- Jalostustoiminnassa huomioidaan erityisesti voimassaoleva eläinten hyvinvointilaki.
- Me rotujärjestönä opastamme saksanmetsästysterrierin jalostuksessa kasvattajia sekä valmistelemme jalostusta koskevia tarkempia ohjeita jäsenistön hyväksyttäväksi vuosikokoukseen.
- Kennelliitto antaa jalostukseen liittyvää ja kaikkia rotuja koskevaa informaatiota. Se ylläpitää myös KoiraNet-jalostustietokantaa. Kennelliitto järjestää kursseja rotuyhdistysten jalostusneuvojille.

7. LÄHTEET

- Suomen Saksanmetsästysterrierit ry, rotujulkaisu Ärinätori vuosikerrat 1995 – 2019
- Suomen Saksanmetsästysterrierit ry, vuosikirjat 1997 – 2010
- Suomen Kennelliiton KoiraNet -jalostustietokanta
- Per- Erik Sundgren, Lemmikkieläinten jalostus, ISBN 951-96912-0-0
- SKL-FKK, materiaali Jalostustoimikuntien neuvottelupäivät vuonna 2004
- Luolakoirien taipumuskoesäännöt
- Luolakoirien metsästyskoesäännöt
- Luolakoirien vesiriistakoesäännöt
- FCI rotumääritelmä
- Sydänsairaudet: Lahden eläinlääkäriaseman Nettiklinikkasivuilta, kirjoittajana Seppo Lamberg 2000
- Koiran sairaudet 1993: Birgitta Wikström, Suomennos: Tuula Syvänperä, asiantuntija: ELL Päivi Kallioniemi
- Koiran kasvatusta 1993: Erik Wilsson – Johan B. Streen
- Malmin Eläinklinikka; Sari Jalomäki
- Mallina on käytetty: Sileäkarvainen noutajan, kultainen noutajan ja kettuterrierien JTO:aa
- Suomen Afgaaninvinttikoina ry:n artikkelikirjasto
- Valokuvat: Ärinätori-lehti 2019-2020

8. LIITTEET

- liite 1 jalostustoimikunnan ohjesääntö
- liite 2 jalostusneuvonta -lomakkeet
- 9.1. Suomen Kennelliiton koirarekisteriohje (linkki Kennelliiton sivuille)
- 9.2. Suomen Kennelliiton kasvattajasitoumus (linkki Kennelliiton sivuille)
- 9.3. Suomen Kennelliiton kennelnimisääntö (linkki Kennelliiton sivuille)
- 9.4. Suomen Kennelliiton koiranomistajan ja – haltijan perussääntö

Valokuvat:

- Tiina Varjolan arkisto
- Mikael Pihlajan arkisto

SUOMEN SAKSANMETSÄSTYSTERIERIT RY		JALOSTUSKYSELY	
Jalostustoimikunta			
Pyydän Suomen Saksanmetsästysterierit ry: jalostustoimikuntaa (rastita sopiva vaihtoehto)			
Etsimään urosta / uroksia		Huomioimaan oman ehdotukseni	
Kasvattajan tiedot			
Kasvattaja		Kennelnimi	
Lähiosoite		Postitoimipaikka	
Puhelinnumero(t)		Sähköpostiosoite, kotisivuosoite	
Nartun tiedot			
Nartun nimi	Rekisterinumero	Syntymäaika	Väri
Isän nimi		Emän nimi	
Koetulokset (aika,paikka, tuomari)		Näyttelytulokset (aika,paikka, tuomari)	
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	
4.		4.	
5.		5.	
Tutkimustulokset			

Silmät		Onko tutkittu myös LL:n osalta (DNA-lausunto)	
ei tutkittu		tutkittu, pvm _____.____._____ on ei	
terveet		todetut silmäsairaudet _____	
Polvet		Hammaspuutokset (hammastodistus tarvittaessa liitteksi)	
oikea ____ vasen ____		Ei Todettu, mitkä _____	
Karvanlaatu	Karvanlaatu		
sileä karkea lyhyt pitkä	sileä karkea pohjavilla parta		
Koko	Onko nartun lähisuvussa ruskeita tai Grizzle värisiä yksilöitä?		
korkeus: ____cm rinnan ympärys: ____cm	ei on, rek.numerot:		
Oma mielipiteesi nartun luonteesta:	Arvioitu astutusaika _____ Onko astutusmatkalla väliä ei on (max. km) _____		

•

SUOMEN SAKSANMETSÄSTYSTERRIERIT RY	JALOSTUSTIEDUSTELU
Nartun tyyli työskennellä riistalla	
järkevä työskentelytyyli otekoira jättää välillä riistan hakulöysyyttä, äänтелеe hakuvaiheessa	
ajaa mielellään noutaa mielellään omaa luolasta ulostuontivietin	

Haluan uroksen täydentävän järkevyyttä kovuutta noutoviettiä ajoviettiä vetoviettiä luonnetta muuta, mitä? _____	
Nartun aikaisemmat pentueet	
Onko narttu synnyttänyt aikaisemmin? _____ syntyi kuolleita pentuja _____ syntyi epämuodostuneita pentuja _____ ei on, montako pentuetta ____ Pentuja yhteensä ____ Narttu on keisarinleikattu	
Pentueiden isät 1. _____ 2. _____ 3. _____	
Ilmenikö jälkeläisissä: kivesvikaisuutta hammasvikaisuutta ihosairauksia allergiaa silmäsairauksia polvissa vikaa mets.innon puutetta Lisätiedot: _____	
Muita tietoja	
Esim. vesiriista ominaisuudet, suhtautuminen toisiin koiriin jne.	
Omat uroshdotukseni	
1.	2.
Omat perustelusi:	Omat perustelusi::
Terveisesi ja toivomuksesi jalostustoimikunnalle:	

Allekirjoitus ja nimenselvennys (huom. kaikkien omistajien)

Haluan, että tässä lomakkeessa olevat kasvattajan

yhteystiedot (nimi, puhelin, sähköposti ja kennelnimi)

julkaistaan yhdistyksen internetsivuilla.

Paikka ja aika: _____ . ____ . ____ .20 ____

1. _____ 2. _____ 3. _____

Tiedot on hyvä tarkastaa Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä.

**Lomake pyydetään lähettämään jalostustoimikunnan puheenjohtajalle hyvissä
ajoin,**

viimeistään 1 kk ennen nartun kiimaa.

Jalostustoimikunta vvvv-vvvv:

Puheenjohtaja:

Jäsenet:

Pentuvälittäjä:

SUOMEN SAKSANMETSÄSTYSTERIERIT RY JALOSTUKSEN OHJAUS

Jalostustoimikunta

Jalostustoimikunta on käsitellyt neuvontapyyntösi ja päättänyt ehdottaa seuraavaa:

1. UROSSUOSITUKSET

Kasvattaja

Suomen Saksanmetsästysterierit ry:n jalostustoimikunta

Sähköposti

Paikka ja aika:

Puhelinnumero(t)

_____.20____

Jalostustoimikunnan allekirjoitus,

puhelinnumero sekä sähköpostiosoite

Narttu

Suosittelun uros

Nimi

Sukusiitos

%

Jalostustoimikunnan perustelut

Uroksen omistaja: _____

Suosittelun uros

Nimi

Sukusiitos

%

Jalostustoimikunnan perustelut

Uroksen omistaja: _____

Suositteltu uros

Nimi

Sukusiitos

%

Jalostustoimikunnan perustelut

Uroksen omistaja: _____

9.1. Suomen Kennelliiton koirarekisteriohje

www.kennelliitto.fi

9.2. Suomen Kennelliiton kasvattajasitoumus

www.kennelliitto.fi

9.3. Suomen Kennelliiton kennelnimisääntö

www.kennelliitto.fi

9.4. Suomen Kennelliiton Koiranomistajan ja -haltijan perussääntö

Hyväksytty SKL-FKK:n valtuustossa 30.5.2010. Tulee voimaan 1.1.2011.

- 1.** Suomen Kennelliiton tarkoituksena on edistää puhdasrotuisten rekisteröityjen koirien kasvattamista ja käyttöä. Lisäksi Kennelliitto edistää terveiden ja hyväluonteisten, käyttöominaisuuksiltaan, rakenteeltaan ja ulkomuodoltaan rodunomaisten koirien kasvattamista. Liitto edistää myös koirien hyvinvointia sekä koiranpidon edellytyksiä. Kennelliiton säännöt, ohjeet ja määräykset koskevat Kennelliiton jäseniä sekä henkilöitä, jotka osallistuvat järjestäytyneeseen koira- harrastustoimintaan.
- 2.** Koiranomistajan ja -haltijan on oltava selvillä eläinsuojelulain ja järjestyslain sekä muiden koiria koskevien lakien, asetusten ja määräysten sisällöstä.
- 3.** Koirien on saatava riittävästi ravintoa ja huolenpitoa. Koirat on pidettävä asianmukaisissa tiloissa ja on huolehdittava, että ne saavat riittävästi liikuntaa.
- 4.** Koiranpidosta ei saa aiheutua kohtuutonta haittaa ympäristölle.
- 5.** Koirien vikoja ja sairauksia ei saa salata ja koirien ominaisuuksista on annettava tietoa avoimesti.
- 6.** Koirille tehtyjen terveystutkimusten tulokset ja perinnöllisiä sairauksia koskevat tiedot on luovutettava Kennelliitolle, jolla on oikeus niiden julkaisemiseen.
- 7.** Mikäli koiralla teetetään pennut, on niiden oltava puhdasrotuisia ja koirarekisteriohjeen mukaisesti rekisteröintikelpoisia. Pentujen vanhempien on oltava rodunomaisia, terveitä ja hyväluonteisia koiria.
- 8.** Pennut on rekisteröitävä ja tunnistusmerkittävä Kennelliiton voimassaolevan koirarekisteriohjeen mukaisesti.
- 9.** Pennut saa luovuttaa aikaisintaan seitsemän viikon ikäisinä.
- 10.** Sijoittaminen tarkoittaa koiran luovutusta siten, että jalostusoikeus säilyy myyjällä ja välittäminen tarkoittaa toisen henkilön kasvattamien tai omistamien koirien myyntiä tai muuta luovuttamista.
- 11.** Pentuja myytäessä, sijoitettaessa tai välitettäessä on noudatettava tätä sääntöä ja käytettävä Kennelliiton vahvistamia lomakkeita tai laadittava kirjallinen, samansisältöinen sopimus.
- 12.** Kennelliiton valtuuttamat henkilöt voivat opastaa ja neuvoa koirien pidossa ja hoidossa, suorittaa kennelneuvontakäyntejä sekä ottaa polveutumismäärityksiin tarvittavia näytteitä koirista.